

Wyniki standardowe uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN w 2009 roku

**REGION FADN 800
MAŁOPOLSKA I POGÓRZE**

Część I. Wyniki standardowe

WARSZAWA 2011

Wyniki standardowe uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN w 2009 roku

**REGION FADN 800
MAŁOPOLSKA I POGÓRZE**

Część I. Wyniki standardowe

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ:

mgr   Joanna Szmigiel
mgr inż.   Rafał Tarasiuk

Warszawa 2011

Redakcja techniczna

Dariusz Osuch

Renata Płonka

Projekt okładki

Dział Wydawnictw

ISBN 978-83-7658-143-9

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej

- Państwowy Instytut Badawczy

Zakład Rachunkowości Rolnej

00-950 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. nr 984

Tel.: (0 22) 505 44 39

Tel./faks: (0 22) 826 93 22

E-mail: portal@fadn.pl

Internet: www.fadn.pl; www.polskifadn.eu

Spis treści

Wstęp	5
1. Uwagi ogólne.....	6
1.1. Podstawowe informacje o FADN	6
1.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych	8
1.3. Zakres podmiotowy FADN.....	9
1.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN	10
1.5. Zakres przedmiotowy FADN.....	11
1.5.1. Zmiany w zasadach gromadzenia danych w Polskim FADN	11
1.6. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN.	12
2. Zmienne zawarte w „Wynikach Standardowych FADN”	14
2.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”	14
2.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych	28
3. Uwagi do Wyników Standardowych FADN	36
3.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce.....	36
3.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN..	37
4. Wyniki Standardowe FADN z gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w 2009 r.	39
4.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)	39
4.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej (ES6).....	46
4.3. Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych (UAA6).....	53
Literatura	60

Wykaz skrótów

AWU	- jednostka przeliczeniowa pracy (ang. Annual Work Unit).
c.u.	- jednostka monetarna (ang. currency unit).
CAP	- Wspólna Polityka Rolna (ang. Common Agricultural Policy).
COP	- specjalizujące się w produkcji zbóż, roślin oleistych i białkowych (ang. specialist cereals, oilseed and protein crops).
DG-AGRI	- Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa (ang. Directorate-General for Agriculture).
EC	- Komisja Europejska (ang. European Commission).
ESU	- europejska jednostka wielkości (ang. European Size Unit).
EU	- Unia Europejska (ang. European Union).
EUR	- oznaczenie jednostki monetarnej o nazwie „euro”.
euro	- jednostka monetarna, obowiązująca w większości krajów członkowskich Unii Europejskiej.
EUROSTAT	- europejski Urząd Statystyczny.
FADN	- Sieć Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych (ang. Farm Accountancy Data Network).
FWU	- jednostka przeliczeniowa pracy członków rodziny (ang. Family Work Unit).
GUS	- Główny Urząd Statystyczny.
IERiGŻ-PIB	- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy.
LFA	- obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania - ONW (ang. Less Favoured Areas).
LU	- jednostka przeliczeniowa zwierząt (ang. Livestock Unit).
Polski FADN	- System Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych.
SGM	- standardowa nadwyżka bezpośrednia (ang. Standard Gross Margin).
UAA	- ziemia użytkowana dla celów rolniczych = użytki rolne (ang. Utilized Agricultural Area).
ZRR	- Zakład Rachunkowości Rolnej.

Wstęp

Wypełniając obowiązek nałożony Ustawą z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r. z późniejszymi zmianami) w 2009 r. utworzono komputerową bazę danych zawierającą 1 413 zestawów danych rachunkowych. Zbieranie danych z indywidualnych gospodarstw rolnych Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy zlecił w regionie Małopolska i Pogórze czterem wojewódzkim ośrodkom doradztwa rolniczego. W 20 gospodarstwach indywidualnych rachunkowość była prowadzona pod kierunkiem audytorów ZRR. Z 5 gospodarstw posiadających osobowość prawną dane zostały zebrane metodą ankietową przez pracowników ośrodków doradztwa rolniczego w ramach indywidualnych zleceń.

Po przeprowadzonych testach jakości danych obliczono wyniki dla 1 383 gospodarstw rolnych o wielkości ekonomicznej równej lub większej 2 ESU, w tym dla 1 379 indywidualnych gospodarstw rolnych oraz 4 gospodarstw posiadających osobowość prawną. Z powodu różnic między strukturą rzeczywistą a strukturą teoretyczną próby, jaka została określona w planie wyboru, opracowano nowe wagi po to, aby powyższy zbiór gospodarstw był w pełni reprezentatywny dla 129 758 gospodarstw [6].

Opracowanie składa się z trzech podstawowych części:

1. Wstępnej, charakteryzującej Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (FADN).
2. Metodycznej, zawierającej wyjaśnienia rachunku wyników.
3. Statystycznej, zawierającej dane statystyczne dla grup gospodarstw rolnych, ustalonych na podstawie trzech kryteriów grupowania: wielkości ekonomicznej, typu rolniczego i powierzchni użytków rolnych. Wyniki Standardowe zawierają 140 zmiennych charakteryzujących sytuację ekonomiczno-finansową gospodarstw rolnych w roku obrachunkowym.

Opracowane wyniki są w pełni zgodne z pojęciami i kategoriami ekonomicznymi, prezentowanymi w wynikach standardowych FADN Dyrekcji Generalnej do Spraw Rolnictwa UE (DG -AGRI)¹.

Parametry wartościowe dotyczące produkcji, kosztów i inwestycji są kategoriami netto (bez VAT). Pomimo ustawowego zwolnienia podmiotowego od podatku od towarów i usług, nazywanym w skrócie VAT, rolnicy prowadzili w 2009 r. ewidencję zdarzeń w standardzie umożliwiającym ustalenie wartości netto oraz kwoty VAT.

W opracowaniu wartości pieniężne wyrażone są w polskich jednostkach monetarnych – złotych (zł).

---

¹ W sprawozdaniach z gospodarstw rolnych przekazanych do Komisji Europejskiej są zawarte nominalne wartości dopłat bezpośrednich (JPO i UPO).

1. Uwagi ogólne

1.1. Podstawowe informacje o FADN

FADN to europejski system zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych, którego formalne kształtowanie rozpoczęło się w 1965 r.

FADN był tworzony etapowo w miarę poszerzania Unii Europejskiej, na podstawie Rozporządzenia Rady EWG nr 79/65/EEC z dnia 15 czerwca 1965 r. w sprawie utworzenia sieci zbierania danych rachunkowych dotyczących dochodów i działalności gospodarstw rolnych w Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej [14]. W początkowej fazie (etap I) system zaistniał w sześciu krajach założycielskich (w Belgii, we Francji, w Holandii, w Luksemburgu, w Niemczech i we Włoszech), a po poszerzeniu w 1973 r. (etap II) także w Wielkiej Brytanii, Irlandii i Danii. Od 1981 r. (etap III) dodatkowo w Grecji, od 1986 r. (etap IV) do badań włączono Hiszpanię i Portugalię, a od 1995 r. (etap V) Finlandię, Szwecję i Austrię. Od 1 maja 2004 r. (etap VI) do systemu FADN weszły także: Cypr, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia, Republika Czeska i Węgry, a od 1 stycznia 2007 r. (etap VII) Rumunia i Bułgaria.

Od 2007 r. FADN funkcjonuje na terenie 27 krajów członkowskich UE. Poniżej przedstawiono przebieg rozszerzenia zasięgu FADN (patrz: Mapa 1-1).

Mapa 1-1   **Etapy tworzenia FADN w Europie**

Unikalność FADN polega na tym, że gromadzi on dane zaliczane do grupy wrażliwych, które opisują sytuację ekonomiczną i finansową gospodarstw rolnych.

FADN bazuje na danych rachunkowych pochodzących z rachunkowości realizowanej w konwencji tzw. zarządczej. Odmiana tej rachunkowości znacznie wierniej odzwierciedla sytuację gospodarstwa rolnego niż rachunkowość finansowa². O wyborze konwencji rachunkowości zarządczej zdecydowała potrzeba rozpoznania rzeczywistej sytuacji gospodarstw rolnych w celu podejmowania decyzji jak najbardziej adekwatnych do tych sytuacji.

W polu obserwacji FADN znajdują się gospodarstwa towarowe. Minimalna wielkość ekonomiczna, po przekroczeniu której zalicza się gospodarstwo rolne do pola obserwacji FADN, ustalana jest na podstawie analizy sum standardowej nadwyżki bezpośredniej (SGM) z danych GUS w poszczególnych klasach wielkości ekonomicznej. W praktyce prowadzony jest rachunek polegający na obliczeniu skumulowanej sumy SGM z poszczególnych klas, zaczynając od największej, aż do osiągnięcia ok. 90% SGM z operatu. Dolna granica przedziału, w którym to nastąpi jest minimalnym progiem wielkości ekonomicznej.

Z powodu istniejących różnic w strukturze agrarnej, progi wielkości ekonomicznej, wyznaczające minimalną wielkość gospodarstw rolnych włączanych do pola obserwacji FADN, są różne w poszczególnych krajach członkowskich.

Należy podkreślić, że FADN jest jedyną bazą danych, w której dane zbierane są według jednolitych zasad, a gospodarstwa tworzą statystycznie reprezentatywną próbę towarowych gospodarstw rolnych funkcjonujących na obszarze Unii Europejskiej.

---

² Rachunkowość finansowa podlega odpowiednim przepisom prawa, które są różne w poszczególnych krajach członkowskich Unii Europejskiej. Jej zadaniem jest ocena sytuacji majątkowej i finansowej przedsiębiorstwa, a często bywa podstawą naliczania podatku dochodowego.

1.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych

Zasady klasyfikacji gospodarstw zostały precyzyjnie określone i po raz pierwszy formalnie ustanowione Decyzją Komisji (EWG) 78/463/EEC z dnia 7 kwietnia 1978 r. [1]. Według tych zasad gospodarstwa rolne funkcjonujące na terenie Wspólnoty klasyfikowane są według dwóch kryteriów:

- wielkości ekonomicznej,
- typu rolniczego.

W podstawowej klasyfikacji gospodarstw rolnych mają zastosowanie następujące parametry ekonomiczne:

- standardowa nadwyżka bezpośrednia (SGM),
- europejska jednostka wielkości (ESU).

Standardowa nadwyżka bezpośrednia (SGM) jest nadwyżką wartości produkcji danej działalności rolniczej nad wartością kosztów bezpośrednich w **przeciętnych dla danego regionu warunkach produkcji**. W celu wyeliminowania wpływu zmian w produkcji (np. wywołanych złą pogodą) lub cen produktów i środków produkcji, do obliczeń przyjmowane są średnie z trzech lat odpowiedniego okresu, na podstawie uśrednionych danych rocznych z danego regionu. Z tego właśnie powodu, pojęcie nadwyżki bezpośredniej zostało uzupełnione terminem „standardowa”.

Współczynniki SGM są obliczane dla każdego regionu statystycznego i dla każdej prowadzonej działalności w odniesieniu do 1 hektara uprawy lub 1 sztuki zwierzęcia³. W Unii Europejskiej wylicza się SGM dla 105 działalności.

Tak duża liczba pozycji w zestawach standardowych nadwyżek bezpośrednich odzwierciedla nie tylko zróżnicowanie rolnictwa w Unii Europejskiej, ale także ukazuje poziom stosowanej szczegółowości, zapewniający porównywalność dostarczanych wyników, a tym samym realnie odzwierciedlający sytuację w rolnictwie.

Europejska Jednostka Wielkości (ESU) jest parametrem służącym do określania wielkości ekonomicznej gospodarstwa rolnego ustalonej na podstawie standardowych nadwyżek bezpośrednich gospodarstwa. Jedno ESU odpowiada równowartości 1200 euro.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego stanowi jedno z kryteriów używanych dla charakteryzowania gospodarstwa rolnego we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. Jest ona określana na podstawie sumy wartości standardowych nadwyżek bezpośrednich (SGM) wszystkich działalności występujących w gospodarstwie.

---

³ Wyjątek: - SGM dla grzybów odnosi się do 100 m² uprawy,
- SGM dla drobiu odnosi się do 100 szt. zwierząt.

Typ rolniczy gospodarstwa jest drugim kryterium stosowanym w klasyfikacji gospodarstw rolnych. Jest on określany na podstawie udziału poszczególnych działalności w tworzeniu ogólnej wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej (SGM) gospodarstwa.

W zależności od pożądanego stopnia dokładności, typy rolnicze gospodarstw są dzielone na:

- 8 typów ogólnych i grupę gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem jednego znaku),
- 17 typów podstawowych (oznaczanych z użyciem dwóch znaków),
- 50 typów szczegółowych (oznaczanych z użyciem trzech znaków),
- 31 podtypów typów szczegółowych (oznaczanych z użyciem czterech znaków).

Współczynniki SGM liczone są okresowo na podstawie średnich danych z trzech kolejnych lat w wydzielonych regionach krajów członkowskich. Komisja UE ustala listę działalności rolniczych, dla których konieczne jest policzenie SGM. W Polsce lista, dla której obliczono SGM "2002", obejmuje 71 działalności rolniczych.

1.3. Zakres podmiotowy FADN

Minimalny próg określający gospodarstwo jako towarowe (oznacza to włączenie gospodarstwa do badań) wyrażony jest w ESU. Wielkość ta jest ustalana dla każdego kraju członkowskiego oddzielnie i zmienia się w czasie, zgodnie z ewolucją struktury i siły ekonomicznej gospodarstw rolnych (patrz: Tabela 1.3-1).

Tabela 1.3-1 Minimalne progi wielkości ekonomicznej i liczebność próby FADN w poszczególnych Krajach Członkowskich w 2009 r.

Kraj	Dolny próg wielkości ekonomicznej	Liczba gospodarstw w próbie szt.	Struktura próby w europejskim FADN %
	ESU		
Austria	8	1 800	2,19
Belgia	16	1 200	1,46
Bułgaria	1	2 000	2,44
Cypr	2	500	0,61
Czechy	4	1 300	1,58
Dania	8	2 250	2,74
Estonia	2	500	0,61
Finlandia	8	1 150	1,4
Francja	8	7 320	8,91
Grecja	2	5 500	6,7
Hiszpania	4	9 706	11,82
Holandia	16	1 500	1,83
Irlandia	2	1 300	1,58
Litwa	2	1 000	1,22
Luksemburg	8	360	0,44

Łotwa	2	1 000	1,22
Malta	8	400	0,49
Niemcy	16	6 360	7,74
Polska	2	12 100	14,73
Portugalia	2	2 300	2,8
Rumunia	1	4 000	4,87
Słowacja	8	600	0,73
Słowenia	2	900	1,1
Szwecja	8	1 000	1,22
Węgry	2	1 900	2,31
Wielka Brytania	16	2 500	3,04
(w tym: Irlandia Północna)	8	320	0,39
Włochy	4	11 686	14,23
Razem FADN UE		82 132	100

Źródło: Rozporządzenie Komisji nr 1265/2008 z 16 grudnia 2008 r. zmieniające Rozporządzenie nr 1859/82 dotyczące wyboru gospodarstw przekazujących dane do celów określania dochodów gospodarstw rolnych [4].

1.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN

Agencje łącznikowe z poszczególnych krajów opracowują corocznie plany wyboru gospodarstw rolnych do badań w ramach FADN. Po ich opracowaniu i zaakceptowaniu przez Komitety Krajowe FADN, plany te są przekazywane do akceptacji przez Komitet Wspólnoty nadzorujący FADN.

Biorąc pod uwagę kryterium wielkości ekonomicznej czy typu rolniczego, obserwujemy wewnątrz pola obserwacji FADN duże zróżnicowanie gospodarstw rolnych.

Dla zapewnienia precyzyjnego odzwierciedlenia tego zróżnicowania w próbie badawczej Agencja łącznikowa dzieli pole obserwacji na warstwy. Pominięcie tej czynności w procesie wyboru próby, mogłoby spowodować brak właściwej reprezentacji niektórych rodzajów gospodarstw (np. dużych gospodarstw mlecznych w jednym regionie, czy małych gospodarstw produkujących owoce w innym regionie). W procedurze wyboru do warstwowania zbioru gospodarstw mają zastosowanie trzy kryteria⁴:

- położenie regionalne,
- wielkość ekonomiczna,
- typ rolniczy.

⁴ Patrz: Literatura poz. [6]

1.5. Zakres przedmiotowy FADN

Dla potrzeb FADN zbieranych jest około 1 tys. różnych danych liczbowych, dotyczących gospodarstwa rolnego. Odzwierciedlają one stan i strukturę składników majątkowych, a także stan i strukturę źródeł zobowiązań. Inne dane odzwierciedlają strukturę przychodów i kosztów na poziomie gospodarstwa rolnego. Szczególna uwaga zwrócona jest na elementy związane ze Wspólną Polityką Rolną (dotacje, kwoty i limity produkcyjne).

Zakres i format zbieranych danych rachunkowych w gospodarstwach rolnych dla potrzeb FADN, jest szczegółowo zdefiniowany w Rozporządzeniu Komisji (WE) NR 868/2008 z dnia 3 września 2008 r. [3] [10]. Przepisy te obok szczegółowego wykazu zmiennych, zawierają także instrukcje dotyczące sposobu wypełniania tzw. sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN oraz definicje stosowanych pojęć. Sprawozdanie to składa się z 14 grup danych rachunkowych, zestawionych tematycznie w odpowiednie tabele (od A do N):

- Tab. A.** Informacje ogólne.
- Tab. B.** Struktura własnościowa ziemi użytkowanej rolniczo.
- Tab. C.** Zasoby i nakłady pracy własnej oraz najemnej.
- Tab. D.** Stan i wartość zwierząt.
- Tab. E.** Zakup i sprzedaż zwierząt.
- Tab. F.** Koszty.
- Tab. G.** Zasoby i gospodarowanie składnikami majątkowymi.
- Tab. H.** Zadłużenie.
- Tab. I.** Podatek od wartości dodanej (VAT).
- Tab. J.** Dopłaty i subsydia.
- Tab. K.** Produkcja roślinna i zwierzęca (bez zwierząt).
- Tab. L.** Kwoty i inne prawa.
- Tab. M.** Dopłaty bezpośrednie.
- Tab. N.** Szczegóły zakupów i sprzedaży zwierząt.

1.5.1. Zmiany w zasadach gromadzenia danych w Polskim FADN

1.5.1.1. W roku 2009 nastąpiła zmiana zasad wyceny ziemi własnej.

Do roku 2008 zasoby ziemi własnej wyceniane były w sposób normatywny na podstawie: rodzaju gruntu, klasy bonitacyjnej, okręgu podatkowego oraz ceny 1 dt (100 kg) żyta publikowanej przez Prezesa GUS. Od roku 2009 grunty wyceniane są na podstawie deklarowanej przez rolnika kwoty za którą byłby skłonny kupić własną ziemię. Na skutek tego wartość ziemi wykazywana w bilansie finansowym jest znacznie wyższa niż w latach poprzednich i jest zbliżona do wartości określonej na podstawie cen rynkowych.

1.6. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN

Wyniki obliczone na podstawie danych FADN zgromadzonych w komputerowej bazie prezentowane są w zestawach statystycznych (Tabela 4.1-1 - Tabela 4.3-10). Zawierają one wartości średnie dla grup gospodarstw rolnych wyłanianych według typów rolniczych i wielkości ekonomicznej. Dodatkowo gospodarstwa zostały pogrupowane według powierzchni użytków rolnych.

Ze względu na obowiązujące zasady upowszechniania danych FADN dopuszczalne jest prezentowanie wyników z grupy obejmującej co najmniej 15 gospodarstw. W przypadku mniejszej liczebności wpisywana jest „ . ” (kropka).

Tabela 1.6-1 Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Typy rolnicze		Typy rolnicze podstawowe	
Symbol	Nazwa	Symbol	Nazwa
AB	Uprawy polowe	13	Zboża, oleiste i strączkowe
		14	Inne uprawy polowe
		60	Uprawy polowe ogrodnicze i trwałe, łącznie
C	Uprawy ogrodnicze	20	Uprawy ogrodnicze
D	Winnice	31	Winnice
E	Uprawy trwałe	32	Drzewa i krzewy owocowe (łącznie z cytrusowymi)
		33	Gaje oliwne
		34	Pozostałe uprawy trwałe, łącznie
F	Krowy mleczne	41	Bydło mleczne
G	Zwierzęta żywione w systemie wypasowym (bez krów mlecznych)	42	Bydło opasowe
		43	Bydło ogółem
		44	Owce, kozy i inne zwierzęta żywione w systemie wypasowym
H	Zwierzęta ziarnożerne	50	Zwierzęta żywione paszami treściwymi
I	Mieszane	71	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych w systemie wypasowym
		72	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych paszami treściwymi
		81	Uprawy polowe i zwierzęta żywione w systemie wypasowym, łącznie
		82	Różne uprawy i zwierzęta, łącznie

Zestawienie typów rolniczych TF8 jest kombinacją typów podstawowych, pochodzących z różnych typów szczegółowych, tworzącą w rezultacie osiem grup gospodarstw rolnych.

Tabela 1.6-2 Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej (ESU), klasyfikacja ES6

ES6		Rozmiar w ESU	
bardzo małe	(XS)	ESU <	4
małe	(S)	4 ≤ ESU <	8
średnio- małe	(MS)	8 ≤ ESU <	16
średnio- duże	(ML)	16 ≤ ESU <	40
duże	(L)	40 ≤ ESU <	100
bardzo duże	(XL)	ESU ≥	100

Z kolei Tabela 1.6-2 przedstawia sześć klas wielkości ekonomicznej gospodarstw rolnych (ES6) opracowanych na podstawie Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych [2].

Tabela 1.6-3 Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych (UR)

Wyszczególnienie	Powierzchnia użytków rolnych w ha
bardzo małe (AXS)	UR ≤ 5
małe (AS)	5 < UR ≤ 10
średnio- małe (AMS)	10 < UR ≤ 20
średnio- duże (AML)	20 < UR ≤ 30
duże (AL)	30 < UR ≤ 50
bardzo duże (AXL)	UR > 50

Klasyfikacja gospodarstw rolnych według 6 klas powierzchni użytków rolnych wyrażonej w ha, jest rzadziej stosowana (patrz: Tabela 1.6-3). Tego grupowania także nie stosuje się w „Wynikach Standardowych FADN”. W publikacjach Komisji UE została ona wyparta przez grupowanie według parametrów ekonomicznych, ustalanych w ramach Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych.

2. Zmienne zawarte w „Wynikach Standardowych FADN”

2.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”

„Wyniki Standardowe FADN” zawierają 10 tabel tematycznych:

1. Populacja i próba gospodarstw.
2. Wybrane informacje o produkcji.
3. Wartość produkcji.
4. Koszty.
5. Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa.
6. Salda dopłat i podatków.
7. Dochód na gospodarstwo rolne.
8. Dochód na osobę.
9. Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego.
10. Wskaźniki finansowe.

Opisy poszczególnych zmiennych są zgodne z zawartymi w „Wynikach Standardowych FADN”⁵. Natomiast ich zawartość w poszczególnych tabelach nie zawsze odpowiada w pełni tytułom. W kolumnie „Symbol” zawarte jest alfanumeryczne, pięciodzienne oznaczenie poszczególnych zmiennych.

Dla ułatwienia rozumienia poszczególnych zmiennych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”, w dalszej części rozdziału zamieszczono ich objaśnienia w porządku identycznym do prezentowanych wyników. Dodatkowo zamieszczono szczegółowe schematy obliczeń wybranych zmiennych prezentowanych w Wynikach Standardowych.

Tabela 2.1-1 Populacja i próba gospodarstw

Symbol	Zmienna	Sposób obliczenia, uwagi
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw	Suma parametrów wag poszczególnych gospodarstw w próbie.
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie	Liczba gospodarstw w próbie.
SYS04	Kurs wymiany jedn. monetarnej kraju członkowskiego na euro	Średni kurs wymiany krajowej waluty na euro w roku obrachunkowym. Obliczany jest jako średnia z miesięcznych kursów wymiany ważonych liczbą dni w miesiącu.

⁵ Patrz: Literatura poz. [9] [13].

Tabela 2.1-2 Wybrane informacje o produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego, wyrażona w europejskich jednostkach wielkości.
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	Całkowite nakłady pracy ludzkiej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego = AWU wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych = 2 200 godz./rok. [SE015 + SE020]
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	Całkowity czas pracy ludzi w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, wyrażony w godzinach. [SE016 + SE021]
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	Nakłady pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych = FWU (głównie członków rodziny), wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy rodziny = osobach pełnozatrudnionych rodziny.
SE016	Czas pracy własnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych (głównie członków rodziny), wyrażony w godzinach.
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	Nakłady pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób opłaconych gotówką lub w naturze, wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych.
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób opłaconych gotówką lub w naturze, wyrażony w godzinach.
SE025	Powierzchnia użytkowanych użytków rolnych	ha	Całkowity obszar ziemi użytkowanej rolniczo (użytków rolnych) = (UAA). Na tę powierzchnię składa się: ziemia własna, ziemia dodzierżawiona na jeden rok lub dłużej, ziemia użytkowana na zasadzie udziału w zbiorze z właścicielem, a także ugory i odłogi. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów, ziemi dodzierżawionej na okres krótszy niż 1 rok, ziemi zalesionej i pozostałych gruntów (dróg, stawów, nieużytków, itp.). Powierzchnia wyrażona jest w hektarach (1 ha = 10 000 m ²).
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	Powierzchnia ziemi dodzierżawionej przez rolnika na podstawie umowy dzierżawnej na okres liczący co najmniej 1 rok (odpłatność regulowana w gotówce lub w naturze).
SE035	Zboża	ha	Pszenica zwyczajna, orkisz, pszenica twarda, żyto, jęczmień, owies, mieszanki zbożowe, kukurydza na ziarno, pozostałe zboża.
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	Strączkowe na nasiona, ziemniaki, buraki cukrowe, zioła, oleiste i włókniste tącznie z nasionami, chmiel, tytoń, inne przemysłowe (tącznie z bawełną i trzciną cukrową).
SE042	Uprawy energetyczne	ha	Powierzchnia uprawy roślin energetycznych.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami wysokimi). Dotyczy powierzchni podstawowej (nie uwzględnia się powierzchni wszystkich zbiorów), nawet gdy praktykowane jest następstwo na tej samej powierzchni, w tym samym roku obrachunkowym. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów.
SE050	Winnice	ha	Łącznie z młodymi nasadzeniami jeszcze nie plonującymi (bez szkótek).
SE054	Uprawy trwałe	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi), gaje oliwne, szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). Łącznie z młodymi nasadzeniami i trwałymi uprawami pod osłonami. Bez winogron. [SE055 + SE060 + SE065]
SE055	Sady	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi).
SE060	Gaje oliwne	ha	Drzewa oliwne.
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	Szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). Łącznie z młodymi nasadzeniami i uprawami trwałymi pod osłonami.
SE071	Uprawy pastewne	ha	Pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielęgnowane, pozostałe uprawy pastewne.
SE072	Odfogi	ha	Powierzchnia użytków rolnych, nieuprawiana w roku obrachunkowym, niekwalifikująca się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE073	Ugory	ha	Grunty orne czasowo nieużytkowane, które pozostają w dobrej kulturze oraz które kwalifikują się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE075	Lasy	ha	Obszary zadrzewione, lasy, plantacje topoli, łącznie ze szkółkami leśnymi. Obszar ten nie jest ujęty w pozycji „Powierzchnia użytkowanych użytków rolnych” (SE025).
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	Stan średni w roku: koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej i drobiu utrzymywanych w gospodarstwie rolnym, wyrażony w jednostkach przeliczeniowych zwierząt (LU) ⁶ . Nie są uwzględniane roje pszczół, króliki i pozostałe zwierzęta. Zwierzęta nie będące własnością gospodarstwa rolnego, utrzymywane w gospodarstwie na podstawie umowy także ujęte są dla określenia rocznego stanu posiadania zwierząt.

⁶ konie	:= 0, 8	krowy mleczne	:= 1, 0	loch	:= 0, 5
cielęta na tucz	:= 0, 4	krowy wybrakowane	:= 1, 0	tuczniaki	:= 0, 3
cielęta < 1 rok	:= 0, 4	krowy pozostałe	:= 0, 8	trzoda pozostała	:= 0, 3
byczki 1 - 2 lata	:= 0, 7	matki kozie	:= 0, 1	brojlery	:= 0, 007
jałówki 1 - 2 lata	:= 0, 7	kozy pozostałe	:= 0, 1	kury nioski	:= 0, 014
byki ≥ 2 lata	:= 1, 0	matki owcze	:= 0, 1	drób pozostały	:= 0, 03
jałówki hodow.	:= 0, 8	owce pozostałe	:= 0, 1		
jałówki na tucz	:= 0, 8	prosięta	:= 0, 027		

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE085	Krowy mleczne	LU	Krowy (także samice bawole), które wycieliły się i głównie utrzymywane są dla produkcji mleka z przeznaczeniem do spożycia przez ludzi. Nie ujmuje się tu krów wybrakowanych.
SE090	Pozostałe bydło	LU	Pozostałe bydło (z wyjątkiem krów mlecznych).
SE095	Owce i kozy	LU	Matki kozie i pozostałe kozy, matki owcze i pozostałe owce.
SE100	Trzoda chlewna	LU	Prosięta, maciory, tuczniki i pozostała trzoda chlewna.
SE105	Drób	LU	Drób mięsny, kury nioski i pozostały drób.
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	Ilość wyprodukowanego ziarna pszenicy zwyczajnej i orkiszu z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	Ilość wyprodukowanego ziarna kukurydzy z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	Obsada zwierząt żywionych systemem wypasowym (przeżuwaczy), bez cieląt przeznaczonych na tucz, na 1 ha powierzchni paszowej. Suma średniej liczby jednostek przeliczeniowych (LU): bydła (bez cieląt opasowych) oraz owiec i kóz, przypadająca na 1 hektar roślin pastewnych uprawianych na użytkach rolnych. Do tej powierzchni zalicza się uprawy pastewne, ugory i odłogi. Parametr obsady zwierząt jest obliczany tylko dla gospodarstw utrzymujących ten rodzaj zwierząt i posiadających uprawy pastewne (powierzchnię paszową).
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę ⁷	Produkcja mleka i przetworów z mleka (w ekwiwalencie mleka) w przeliczeniu na jedną krowę mleczną. Produkcja mleka obejmuje sprzedaż, przekazanie mleka do gospodarstwa domowego i zużycie mleka w gospodarstwie rolnym (skarmione przez zwierzęta).

Tabela 2.1-3 Wartość produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	c.u.	Suma wartości produkcji: roślinnej, zwierzęcej i pozostałej. Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, różnicę stanu zapasów, różnicę wartości zwierząt wywołaną zmianą cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE135	Produkcja roślinna	c.u.	Obejmuje: sprzedaż, zużycie wewnętrzne, przekazanie do gospodarstwa domowego i różnicę stanu zapasów. [SE140 + SE145 + SE146 + SE150 + SE155 + SE160 + SE165 + SE170 + SE175 + SE180 + SE185 + SE190 + SE195 + SE200]

⁷ Stosuje się przelicznik 1 litr = 1,031 kg.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE140	Zboża	c.u.	Dotyczy upraw na ziarno.
SE145	Rośliny białkowe	c.u.	Uprawiane na nasiona, bez upraw zbieranych na zielonkę z przeznaczeniem na pasze. Nie ujmują się tu warzyw i soi.
SE146	Uprawy energetyczne	c.u.	Wszystkie rośliny uprawiane na cele energetyczne.
SE150	Ziemniaki	c.u.	Wszystkie typy odmian – także ziemniaki wczesne i sadzeniaki.
SE155	Buraki cukrowe	c.u.	Dotyczy przede wszystkim korzeni. Nie ujmują się wartości liści, natomiast uwzględnia się wartość wyśtoków otrzymanych od cukrowni lub odsprzedanych przez rolnika do cukrowni.
SE160	Rośliny oleiste	c.u.	Rośliny oleiste i włókniste uprawiane na olej (bez bawełny).
SE165	Rośliny przemysłowe	c.u.	Chmiel, tytoń, inne uprawy przemysłowe (łącznie z ziołami, roślinami aromatycznymi i przyprawowymi, bawełną i trzciną cukrową oraz włóknistymi i konopiami uprawianymi na włókno).
SE170	Warzywa i kwiaty	c.u.	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami). Tu uwzględniona jest też wartość produkcji grzybów (mimo tego, że powierzchnia uprawy grzybów nie jest uwzględniona w pozycji SE046).
SE175	Owoce	c.u.	Owoce z drzew i krzewów uprawianych w uprawie polowej (łącznie z owocami tropikalnymi).
SE180	Owoce cytrusowe	c.u.	Pomarańcze, nektarynki i mandarynki, klementynki, cytryny i inne owoce cytrusowe.
SE185	Wina i winogrona	c.u.	Winogrona spożywcze, winogrona do produkcji win jakościowych i stołowych, różne produkty z winogron (moszcz z winogron itp.), wino, produkty uboczne z produkcji wina, rodzynki.
SE190	Oliwki i olej z oliwek	c.u.	Oliwki jadalne, oliwki do produkcji oleju, olej i produkty uboczne z produkcji oleju z oliwek.
SE195	Uprawy pastewne	c.u.	Rośliny pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielęgnowane, pozostałe uprawy pastewne. Tu wchodzi także produkcja z ugorów i odłogów (o ile taka występuje w gospodarstwie).
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	c.u.	Nasiona i sadzonki (traw, roślin polowych i ogrodniczych, bez zbóż, roślin białkowych, ziemniaków i roślin oleistych), inne uprawy polowe (nieujęte w wyszczególnionych pozycjach), uprawy trwałe rosnące pod osłonami nieuwzględnione w SE170. Tu wlicza się także przyrost wartości młodych plantacji wieloletnich (do wejścia w plonowanie). Ustala się go na podstawie poniesionych kosztów.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE206	Produkcja zwierzęca	c.u.	Produkcja obejmuje wartość produkcji żywca oraz wartość produktów pochodzenia zwierzęcego. Produkcja zwierzęca obejmuje: sprzedaż, różnicę wartości zwierząt w roku obrachunkowym i przekazanie do gospodarstwa domowego. Pomniejsza się ją o zakup zwierząt. Rachunek jest przeprowadzany dla koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej, drobiu i pozostałych zwierząt. Różnica wartości zwierząt stada obrotowego obejmuje stan na koniec roku pomniejszony o stan na początek roku. W przypadku zwierząt stada podstawowego szacuje się także różnicę wartości zwierząt z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Produkcja produktów zwierzęcych obejmuje sprzedaż, przekazanie do gospodarstwa domowego, zużycie wewnętrzne i różnicę stanu zapasów. Do produktów zwierzęcych zalicza się: mleko i produkty z mleka krów, owiec i kóz, wełnę, jaja kurze, inne produkty zwierzęce (przychody z krycia, obornik, jaja innych ptaków itp.), a także wpływy z usługowego odchovu zwierząt oraz z miodu. [SE216 + SE220 + SE225 + SE230 + SE235 + SE240 + SE245 + SE251]
SE211	Różnica wartości zwierząt	c.u.	Różnica wartości zwierząt stada podstawowego i obrotowego z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Zmienna ta umożliwia pominięcie wpływu zmian cen zwierząt stada podstawowego na wartość produkcji w danym roku.
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	c.u.	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i przetworów pomniejszona o odpowiednie opłaty współodpowiedzialnościowe (jeśli występują), lecz bez opłat karnych za nieprawidłową realizację kwoty mlecznej. Te opłaty są ujęte w saldzie dopłat i kar do produkcji mleka.
SE220	Żywiec wołowy	c.u.	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE225	Żywiec wieprzowy	c.u.	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE230	Żywiec barani i kozi	c.u.	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE235	Żywiec drobiowy	c.u.	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt stada obrotowego (wartość na koniec roku – wartość na początek roku).
SE240	Jaja	c.u.	W pozycji tej uwzględnione są jaja kurze.
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	c.u.	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i jego przetworów.
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	c.u.	Pozycja ta obejmuje: żywiec koński i inne zwierzęta niewymienione wyżej – np.: króliki, roje pszczele, zwierzęta futerkowe, ryby, strusie (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego), a także wełnę i pozostałe produkty pochodzenia zwierzęcego (np. obornik czy mleko innych zwierząt), a także przychody z krycia i przychody z usługowego odchovu zwierząt. Różnica wartości stada podstawowego koni z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym też wliczana jest do tej pozycji.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE256	Pozostała produkcja	c.u.	Do pozycji tej należą: czynsz za wdzierżawioną ziemię w stanie gotowym do siewu, przychody z okazjonalnego przekazania powierzchni paszowej, produkty z lasu, świadczenie usług, wynajem sprzętu, odsetki od aktywów obrotowych niezbędnych do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego, przychody z agroturystyki, przychody dotyczące wcześniejszych lat obrachunkowych, pozostałe produkty i przychody.
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	c.u.	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych przekazanych do gospodarstwa domowego rolnika. Wartość ta stanowi część produkcji ogółem.
SE265	Zużycie wewnętrzne	c.u.	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych wytworzonych i zużytych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, np. produkty roślinne zużyte jako pasze dla zwierząt, a także nasiona i sadzeniaki. Produkty te uwzględnione są w rachunku produkcji ogółem a zarazem stanowią one istotną pozycję w kosztach pasz i materiału rozmnożeniowego.

Tabela 2.1-4 Koszty

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE270	Koszty ogółem	c.u.	Obejmują: koszty bezpośrednie, koszty ogólnogospodarcze, amortyzację i koszt czynników zewnętrznych. Ujęte są tu koszty dotyczące działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego poniesione na produkcję uzyskaną w roku obrachunkowym. Uwzględnione są nakłady produktów potencjalnie towarowych wytworzonych w gospodarstwie rolnym i zużytych w ramach działalności operacyjnej – do celów produkcyjnych (nasiona i sadzonki oraz pasze dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i ziarnożernych). Obornik nie jest traktowany jako produkt potencjalnie towarowy i nie jest uwzględniany w tej pozycji. Podatki gospodarstwa rolnego i inne opłaty nie są włączone do kosztów ogółem, lecz uwzględniane są przy obliczaniu sald dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej i inwestycyjnej. Podatki od dochodów spoza gospodarstwa rolnego nie są uwzględniane w rachunkach FADN. [SE275 + SE360 + SE365]
SE275	Zużycie pośrednie	c.u.	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym. [SE281 + SE336]
SE281	Koszty bezpośrednie	c.u.	Obejmują: koszty bezpośrednie produkcji roślinnej (nasiona i sadzonki, nawozy, środki ochrony roślin, pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej), koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej (pasza dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i dla zwierząt ziarnożernych, inne koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej) oraz koszty bezpośrednie produkcji leśnej. [SE285 + SE295 + SE300 + SE305 + SE310 + SE320 + SE330 + SE331]
SE285	Nasiona i sadzonki	c.u.	Odnoszące się do upraw rolniczych i ogrodniczych. Nowe nasadzenia plantacji trwałych i drzewostanu leśnego zalicza się do działalności inwestycyjnej a nie do kosztów bezpośrednich.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE290	Nasiona i sadzonki własne	c.u.	Nasiona i sadzonki wyprodukowane i zużyte w gospodarstwie.
SE295	Nawozy	c.u.	Zakupione nawozy i materiały poprawiające jakość ziemi (bez zużytych w produkcji leśnej).
SE300	Środki ochrony roślin	c.u.	Środki ochrony roślin, pułapki i chwytaki, urządzenia płoszące ptaki, osłony przeciwgradowe, ochrona przeciwmrozowa itp. (bez środków zużytych w produkcji leśnej).
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	c.u.	Obejmują: analizy gleby, zakup upraw na pniu, czynsz za ziemię dodzierżawioną na okres krótszy niż 1 rok, okazjonalny zakup płodów roślinnych (winogron itp.), koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży płodów roślinnych itp.
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	c.u.	Pasze treściwe (łącznie z lizawkami mineralnymi i środkami konserwującymi), pasze objętościowe, opłaty za wypas na wspólnych pastwiskach, koszty usługowego odchovu zwierząt, czynsz za dodzierżawioną powierzchnię paszową dla koni, bydła, owiec i kóz, niezaliczoną do powierzchni użytkowanych użytków rolnych (SE025) (własna i obca).
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	c.u.	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, ale bez mleka wyssanego przez cielęta, jagnięta i kozłeta) i skarmione przez zwierzęta żywione w systemie wypasowym.
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	c.u.	Pasze dla zwierząt ziarnożernych (m.in. trzody chlewnej i drobiu) – wszystkie rodzaje (własna i obca).
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych wytworzone w gosp. rol.	c.u.	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, innym niż wyssane przez cielęta, jagnięta i kozłeta) i skarmione przez zwierzęta ziarnożerne.
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	c.u.	Opłaty za usługi weterynaryjne i koszty inseminacji, koszty analiz mleka, okazjonalne zakupy produktów pochodzenia zwierzęcego (mleko itp.), koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży produktów zwierzęcych itp.
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	c.u.	Nawozy, materiały ochronne, drobne koszty bezpośrednie. Koszty pracy najemnej, usług i maszyn nie są tu włączone. Są one wykazane w innych – odpowiednich rodzajowo pozycjach kosztowych.
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	c.u.	Koszty ogólnogospodarcze związane z działalnością operacyjną, lecz nieuznane za koszty bezpośrednie działalności operacyjnej. [SE340 + SE345 + SE350 + SE356]
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	c.u.	Koszty bieżącego utrzymania sprzętu (i zakupu narzędzi o małej wartości), koszty ponoszone na samochody osobowe, bieżące utrzymanie budynków i urządzeń melioracyjnych, ubezpieczenie budynków. Remonty kapitałowe zaliczane są do działalności inwestycyjnej.
SE345	Energia	c.u.	Paliwa silnikowe i oleje smarne, energia elektryczna, paliwa grzewcze (opał).
SE350	Usługi	c.u.	Koszty pracy wykonanej w ramach usług oraz koszt wynajmu (zaangażowania) maszyn.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	c.u.	Woda, ubezpieczenia (bez ubezpieczeń budynków i wypadków przy pracy, odpowiedzialności cywilnej) oraz inne koszty ogólnogospodarcze powstałe w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego (np. opłaty za prowadzenie księgowości, opłaty telefoniczne).
SE360	Amortyzacja	c.u.	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	c.u.	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE370	Wynagrodzenia	c.u.	Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne pracowników najemnych. Nie wlicza się kwot otrzymanych przez pracowników zaliczanych do nieopłaconej siły roboczej.
SE375	Czynsze	c.u.	Czynsze za dodzierżawę ziemi, budynków i koszty opłat dzierżawnych.
SE380	Odsetki	c.u.	Odsetki i opłaty finansowe płacone za kredyty zaciągnięte w celu zakupu ziemi, budynków, maszyn i wyposażenia, zwierząt oraz materiałów. Odsetki i opłaty finansowe za zobowiązania. Otrzymane dopłaty do odsetek muszą być odjęte.

Tabela 2.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	c.u.	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Dopłaty do odsetek i płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie przyznanych dopłat a nie uzyskanych płatności. Ma to na celu uzyskanie spójnego wyniku dla określonego roku obrachunkowego, biorąc pod uwagę produkcję, koszty i dopłaty. [SE610 + SE615 + SE620 + SE625 + SE626 + SE630]
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	c.u.	Dopłaty do produkcji roślinnej, łącznie z płatnościami wyrównawczymi (płatnościami obszarowymi i dopłatami za odłogowanie ziemi). [SE611 + SE612 + SE613]
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	c.u.	Dopłaty dla producentów zbóż, roślin oleistych i białkowych (COP) oraz roślin energetycznych.
SE612	Dopłaty za odłogowanie	c.u.	Dopłaty otrzymane przez producentów COP, zobowiązanych do odłogowania części posiadanej przez nich ziemi. Ta powierzchnia ziemi może być wykorzystana do uprawy określonych roślin na cele nieżywnościowe.
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	c.u.	Pozostałe dopłaty do upraw polowych, ogrodniczych i plantacji wieloletnich.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	c.u.	Dopłaty do zwierząt i do produktów pochodzenia zwierzęcego. [SE616 + SE617 + SE618 + SE619]
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	c.u.	Dopłaty do produkcji mleka pomniejszone o kary umowne za przekroczenie limitu produkcji mleka.
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	c.u.	Dopłaty uzyskiwane z tytułu chowu bydła innego niż krowy mleczne, np. premie za cielęta płci męskiej, za młode byczki, za krowy mamki.
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	c.u.	Poza dopłatami do matek owczych i kozich, uwzględnione są dopłaty do produktów wytwarzanych z mleka koziego i owczego.
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	c.u.	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej (w sytuacji kiedy otrzymanych dopłat nie można przypisać do określonej działalności z powodu braku odpowiednio szczegółowych danych).
SE620	Pozostałe dopłaty	c.u.	Pozostałe dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa, w szczególności odnoszące się do produkcji leśnej, agroturystyki, programów rolnośrodowiskowych, zalesiania i pomocy strukturalnej. Ujmowane są w tej pozycji także granty i dopłaty do szkód oraz wyjątkowe dopłaty. W zmiennej tej zawiera się m.in. SE621, SE622, SE623.
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	c.u.	Dopłaty rolnośrodowiskowe.
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	c.u.	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach produkcji rolniczej (LFA).
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	c.u.	Dopłaty za dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów UE, do usług doradztwa rolniczego, dopłaty do poprawy jakości produktów rolniczych, do szkoleń, do zalesiania i do zachowania równowagi ekologicznej środowiska leśnego.
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	c.u.	Dopłaty do kosztów i nakładów poniesionych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego z wyłączeniem dopłat do wynagrodzeń, czynszów, podatków i odsetek.
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	c.u.	Dopłaty do wynagrodzeń, czynszów i odsetek.
SE630	Płatności "decoupled"	c.u.	Jednolite płatności obszarowe oraz dodatkowe płatności. [SE631 + SE632 + SE640]
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	c.u.	Tylko dla starych krajów członkowskich.
SE632	Jednolita płatność obszarowa	c.u.	Tylko dla nowych krajów członkowskich (bez Malty i Słowenii).
SE640	Dodatkowe wsparcie	c.u.	Dodatkowa kwota pomocy wynikające z modulacji płatności bezpośrednich.

Tabela 2.1-6 Salda dopłat i podatków

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395 - SE390]
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	c.u.	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Dopłaty do odsetek i płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie przyznanych dopłat a nie uzyskanych płatności. Ma to na celu uzyskanie spójnego wyniku dla określonego roku obrachunkowego, biorąc pod uwagę produkcję, koszty i dopłaty. [SE610 + SE615 + SE620 + SE625 + SE626 + SE630]
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	c.u.	Podstawową zasadą, odnoszącą się do wszystkich zapisów jest ewidencja danych według wartości netto (bez VAT). Zasada ta nie stwarza kłopotu w przypadku gdy rolnik jest podatnikiem VAT na zasadach ogólnych. W przypadku gdy obowiązuje system rolniczy, różne kwoty VAT powinny być ewidencjonowane w taki sposób, aby przy obliczaniu wyników, wszelkie korzyści z uczestnictwa w krajowym systemie VAT dla rolnictwa mogły zostać uwzględnione. Saldo VAT dla działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oblicza się po odjęciu od kwoty VAT należnego od sprzedaży zwrotu ryczałtowej kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach).
SE390	Podatki	c.u.	Podatki i inne opłaty gospodarstwa rolnego (bez VAT gospodarstwa rolnego i podatków osobistych rolnika), a także podatki i inne opłaty od ziemi i budynków. Dopłaty do podatków nie są ujmowane.
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]
SE406	Dopłaty do inwestycji	c.u.	Dopłaty do inwestycji.
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	c.u.	Rekompensata może być wypłacana w postaci kwoty ryczałtowej lub rozłożona na okres kilku lat.
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	c.u.	Podatek VAT zapłacony od inwestycji.

Tabela 2.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	c.u.	Suma wartości produkcji: roślinnej, zwierzęcej i pozostałej. Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, różnicę stanu zapasów, różnicę wartości zwierząt wywołaną zmianą cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE275	Zużycie pośrednie	c.u.	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym. [SE281 + SE336]
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395 - SE390]
SE410	Wartość dodana brutto	c.u.	Obejmuje produkcję ogółem pomniejszoną o zużycie pośrednie, a następnie skorygowaną o saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. [SE131 - SE275 + SE600]
SE360	Amortyzacja	c.u.	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE415	Wartość dodana netto	c.u.	Opłata za zaangażowanie czynników wytwórczych do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, bez względu na ich status własnościowy (obce lub własne). Ten parametr jest odpowiedni do porównań gospodarstw posiadających różną strukturę własnościową zaangażowanych czynników wytwórczych. Oblicza się go przez odjęcie amortyzacji od wartości dodanej brutto.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	c.u.	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	c.u.	Opłata za zaangażowanie własnych czynników wytwórczych (w przypadku gospodarstw posiadających osobowość prawną tylko ziemi i kapitału) do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz opłata za ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym. Dochód ten oblicza się przez odjęcie salda dopłat i podatków dotyczących inwestycji oraz kosztu czynników zewnętrznych od wartości dodanej netto. [SE415 - SE365 + SE405]

Tabela 2.1-8 Dochód na osobę

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	c.u./ AWU	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną (jednostkę przeliczeniową pracy). [SE415/SE010]
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	c.u./ FWU	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (jednostkę przeliczeniową pracy rodziny). Obliczona tylko dla gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015>0). [SE420/SE015]

Tabela 2.1-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE436	Aktywa ogółem	c.u.	Obejmuje tylko aktywa stanowiące własność rolnika. Aktywa ogółem obejmują aktywa trwałe i aktywa obrotowe. [SE441 + SE465]
SE441	Aktywa trwałe	c.u.	Aktywa trwałe obejmują ziemię rolniczą, budynki gospodarstwa rolnego, nasadzenia leśne oraz maszyny i urządzenia, a także zwierzęta stada podstawowego. [SE446 + SE450 + SE455 + SE460]
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	c.u.	Obejmuje ziemię rolniczą, urządzenia melioracyjne, uprawy trwałe, kwoty i inne przypisane prawa (włącznie z kosztami nabycia) oraz lasy. Kwoty produkcyjne (i inne przypisane prawa) uzyskane bezpłatnie nie są wyceniane w bilansie (ewidencjonowana jest tylko ich sprzedaż).
SE450	Budynki	c.u.	Budynki i ich trwałe wyposażenie należące do rolnika.
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	c.u.	Maszyny, ciągniki, samochody osobowe i ciężarówki, sprzęt nawadniający (bez narzędzi o małej wartości bądź o okresie użytkowania nieprzekraczającym jednego roku).
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	c.u.	Tu uwzględnia się: jałówki cielne, krowy mleczne, inne krowy w okresie rozrodu, matki kozie i owcze oraz lochy.
SE465	Aktywa obrotowe	c.u.	Aktywa obrotowe obejmują zwierzęta stada obrotowego oraz kapitał obrotowy (zapasy produktów rolnych i pozostałe aktywa obrotowe). [SE470 + SE475 + SE480]
SE470	Stado obrotowe	c.u.	Tu uwzględnia się wartość wszystkich zwierząt produkcyjnych (poza zwierzętami stada podstawowego).
SE475	Zapasy produktów rolniczych	c.u.	Tu ujmuje się wartość wszystkich produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego - bez plantacji nieowocujących (w tym wartość produkcji roślinnej w toku - cykl krótki).

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	c.u.	Ujmowane są w tej pozycji: wartość upraw na pniu, udziały gospodarstwa rolnego w jednostkach rolniczych, należności krótkoterminowe, gotówka w kasie i na rachunku bankowym (kwota niezbędna do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego).
SE485	Zobowiązania ogółem	c.u.	Obejmują wartość wszystkich pozostających do spłaty zobowiązań długo- i krótkoterminowych. [SE490 + SE495]
SE490	Zobowiązania długoterminowe	c.u.	Ujmowane są tu zobowiązania zaciągnięte na okres dłuższy niż jeden rok.
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	c.u.	Ujmowane są tu zobowiązania zaciągnięte na okres nieprzekraczający jednego roku.
SE501	Kapitał własny	c.u.	Odzwierciedla wartość aktywów ogółem pomniejszoną o wartość zobowiązań ogółem. [SE436 - SE485]

Tabela 2.1-10 Wskaźniki finansowe

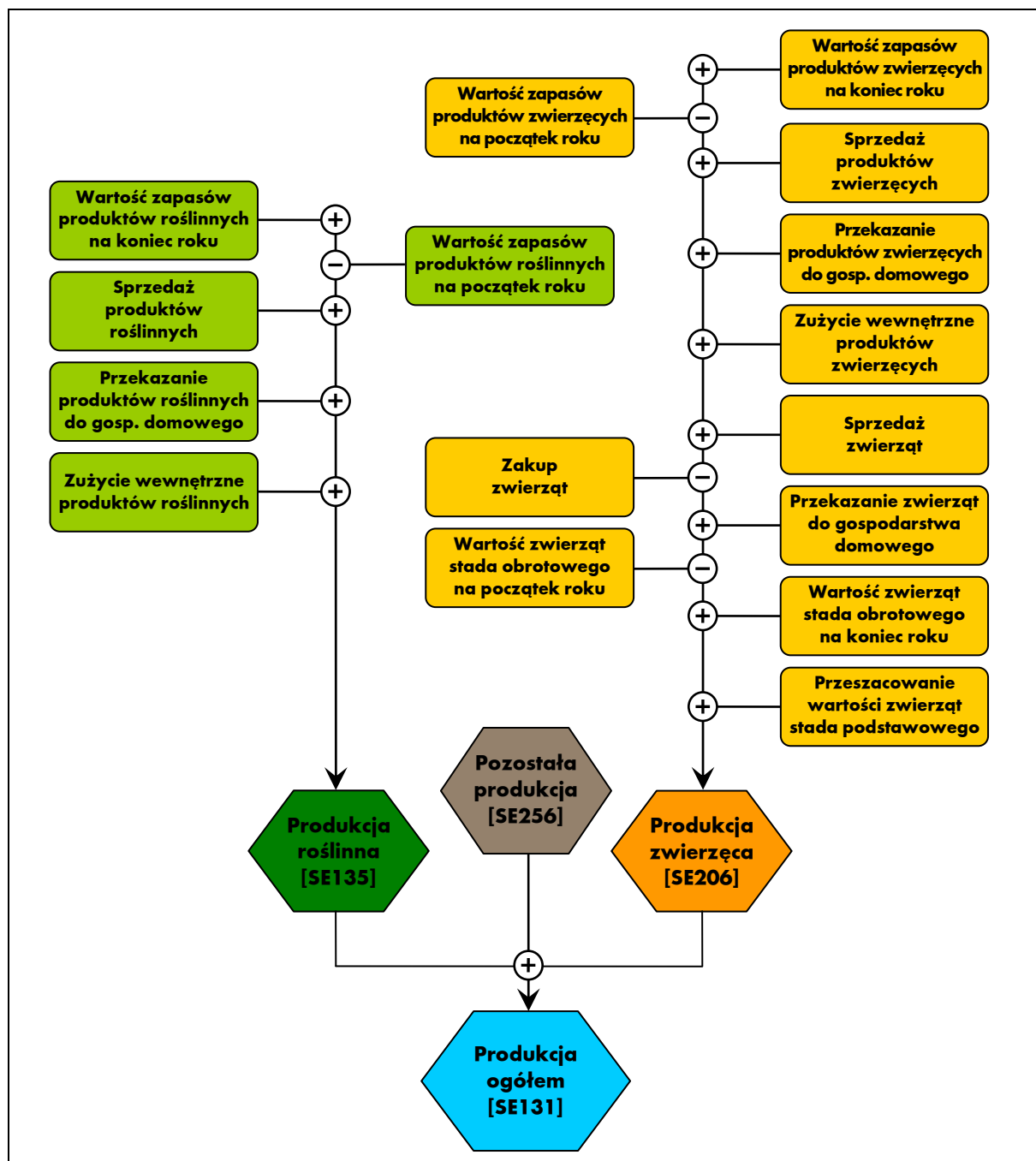
Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	c.u.	Odzwierciedla wartość kapitału własnego na koniec roku obrachunkowego pomniejszoną o wartość kapitału własnego na początek roku obrachunkowego. [SE501 - SE501P ⁸]
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	c.u.	Odzwierciedla średnią arytmetyczną wartość kapitału gospodarstwa rolnego [(stan na początek roku + stan na koniec roku obrachunkowego)/2]. Na wartość kapitału gospodarstwa rolnego składa się wartość: zwierząt, upraw trwałych, urządzeń melioracyjnych, budynków, maszyn i urządzeń oraz kapitału obrotowego. Nie są ujmowane kwoty i inne prawa, które nie mogą być oddzielane od wartości ziemi. Parametr ten obliczany jest tylko w sytuacji, gdy wartość ziemi jest rejestrowana oddzielnie od wartości budynków.
SE516	Inwestycje brutto	c.u.	Inwestycje brutto to wartość zakupionych i wytworzonych środków trwałych pomniejszona o wartość sprzedanych oraz przekazanych nieodpłatnie środków trwałych w roku obrachunkowym + różnica wartości stada podstawowego.
SE521	Inwestycje netto	c.u.	Inwestycje brutto pomniejszone o obliczoną dla roku obrachunkowego wartość amortyzacji. [SE516 - SE360]
SE526	Przepływ pieniężny (1)	c.u.	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności w ramach działalności operacyjnej. Przepływ pieniężny (1) obliczany jest w następujący sposób: sprzedaż produktów + inne przychody + sprzedaż zwierząt - koszty zakupu zwierząt + saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej + saldo dopłat i podatków dotyczących inwestycji.
SE530	Przepływ pieniężny (2)	c.u.	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności. Przepływ pieniężny (2) obliczany jest w następujący sposób: Przepływ pieniężny (1) + sprzedaż środków trwałych - zakupy i inwestycje w środkach trwałych + stan zobowiązań na koniec roku - stan zobowiązań na początek roku.

⁸ SE501P = Kapitał własny na początek roku obrachunkowego.

2.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych

W tym rozdziale zamieszczone są schematy obliczania podstawowych kategorii ekonomicznych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”. Schematy opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na stronie internetowej pod adresem: http://ec.europa.eu/agriculture/rica/index_en.cfm [8].

Schemat 2 - 2-1 Sposób rachunku wartości produkcji ogółem

Schemat 2 - 2-1 ilustruje sposób obliczenia wartości produkcji ogółem uzyskanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Składa się na nią wartość produkcji roślinnej, wartość produkcji zwierzęcej i wartość pozostałej produkcji.

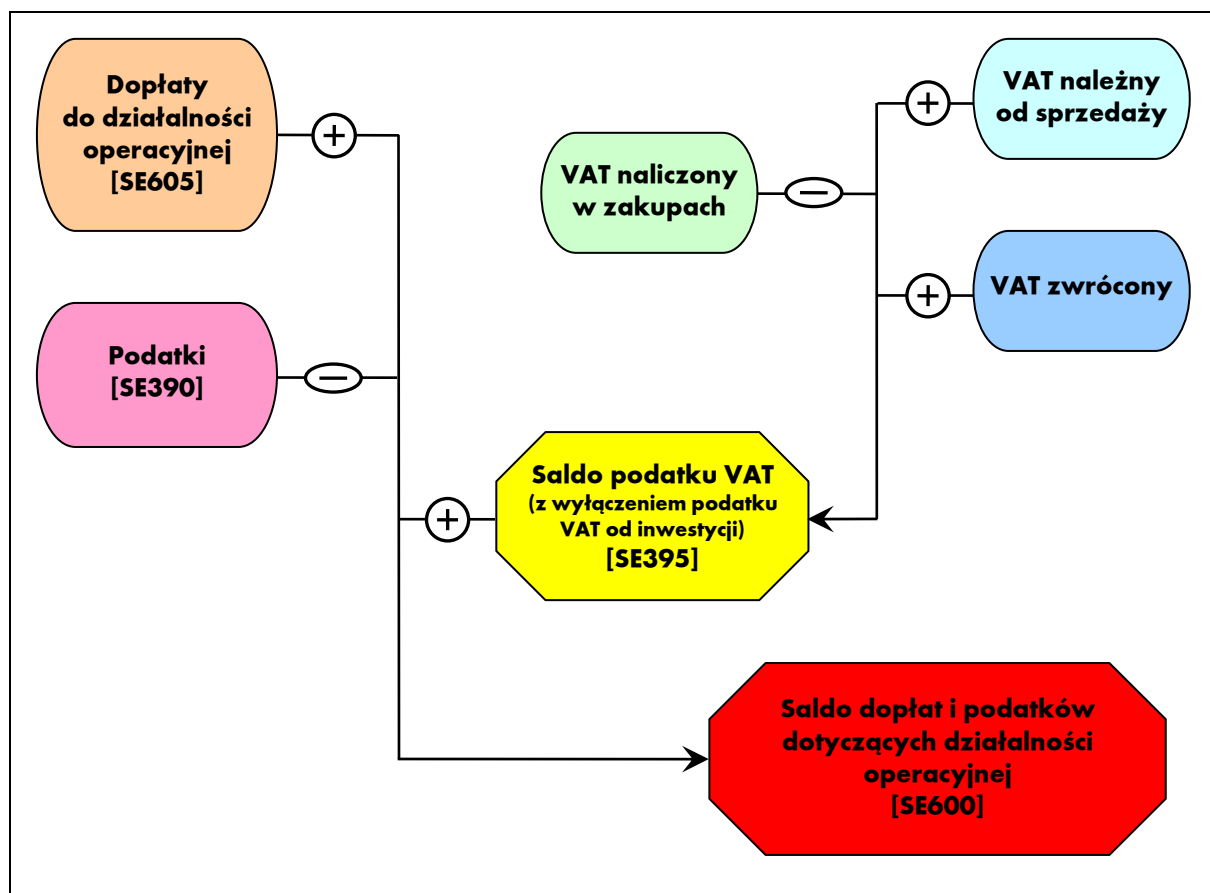
W rachunku produkcji uwzględniana jest sprzedaż produktów, różnica stanu zapasów, zużycie wewnętrzne i przekazanie do gospodarstwa domowego. Dzięki takiemu podejściu uzyskuje się pełne odzwierciedlenie obrotu produktami gotowymi - transakcje rynkowe, przekazania nieodpłatne oraz transfery produktów w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Wartość zużycia wewnętrznego produktów potencjalnie towarowych nie wpływa na poziom określonych nadwyżek ekonomicznych, gdyż znajduje się ona po obu stronach rachunku (produkcyjnej i kosztowej).

Schemat 2 - 2-2 Sposób obliczania różnicy wartości zwierząt stada podstawowego

$\text{REGIDX}_n = \frac{\text{Wk}_n}{\text{Lk}_n} \cdot \frac{\text{Wp}_n}{\text{Lp}_n}$	<p>gdzie:</p> <p>REGIDX - index cen; Wk - wartość na koniec roku obrachunkowego; n - grupa zwierząt; Lk - liczba zwierząt na koniec roku obrachunkowego; Wp - wartość na początek roku obrachunkowego; Lp - liczba zwierząt na początek roku obrachunkowego; LVVAL - różnica wartości zwierząt.</p>
$\text{LVVAL}_n = \left(\frac{\text{WK}_n}{\text{REGIDX}_n} - \text{Wp}_n \right) \times \frac{(1 + \text{REGIDX}_n)}{2}$	

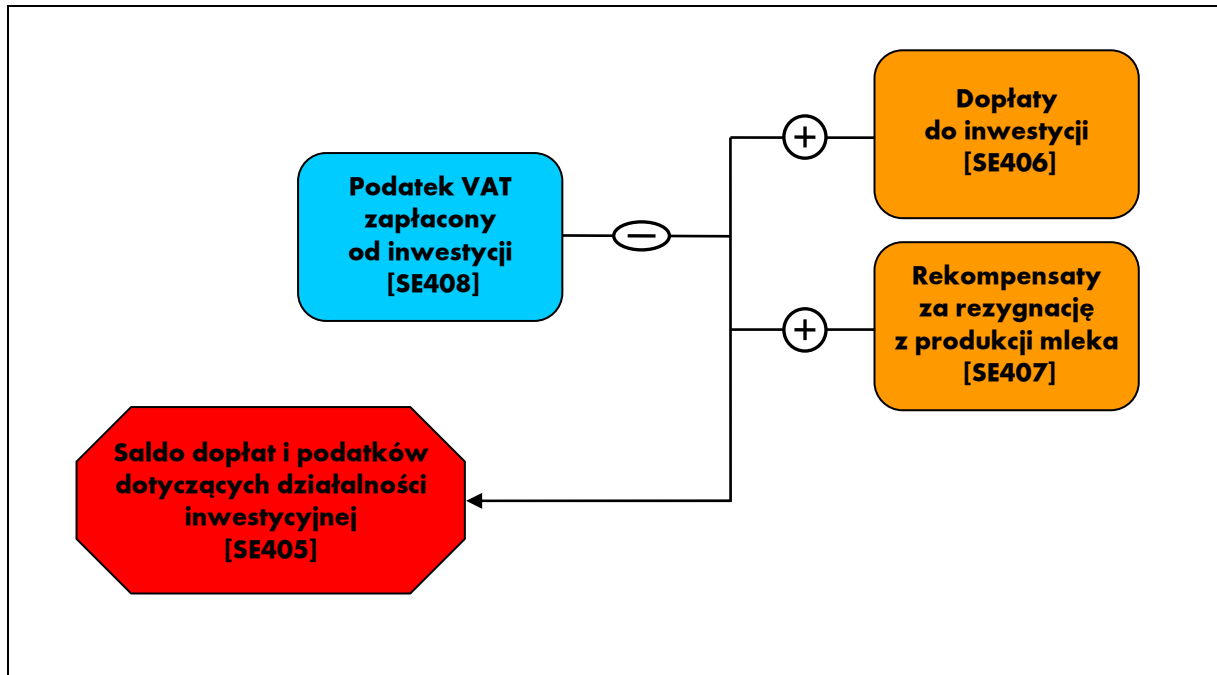
W rachunku wartości produkcji zwierzęcej uwzględniona jest różnica wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego. Różnica wartości zwierząt stada podstawowego spowodowana jest zmianą cen w roku obrachunkowym oraz zmianą liczby zwierząt. W przypadku stada obrotowego różnica wartości zwierząt obliczana jest jako różnica pomiędzy stanem końcowym a stanem początkowym. Wartość przeszacowania zwierząt stada podstawowego i obrotowego została wyodrębniona jako zmienna SE211. Umożliwia to uznaniowe pominięcie tego składnika w rachunku wartości produkcji i następnie określonych nadwyżek ekonomicznych. Ponadto w rachunku wartości produkcji zwierzęcej odejmowana jest wartość zakupionych zwierząt, dzięki czemu rachunek wyników obrazuje zrealizowaną produkcję własną. Z tego też powodu wartość zakupionych zwierząt nie znajduje się w strukturze kosztów gospodarstwa rolnego.

Schemat 2 - 2-3 Sposób obliczania salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej

Podatki należne z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego i prowadzonej działalności rolniczej pominięte są w grupie kosztów (patrz: Tabela 2.1-4 - pozycja zużycie pośrednie). Podatki te są uwzględnione w rachunku salda rozliczeń z budżetami (patrz: Tabela 2.1-6 oraz Schemat 2 - 2-3). Dzięki takiemu grupowaniu możliwe jest określenie poziomu transferów wartości dodanej pomiędzy gospodarstwem rolnym, a innymi sektorami gospodarki narodowej. Wartość ujemna zmiennej SE600 oznacza transfer środków pieniężnych poza gospodarstwo rolne.

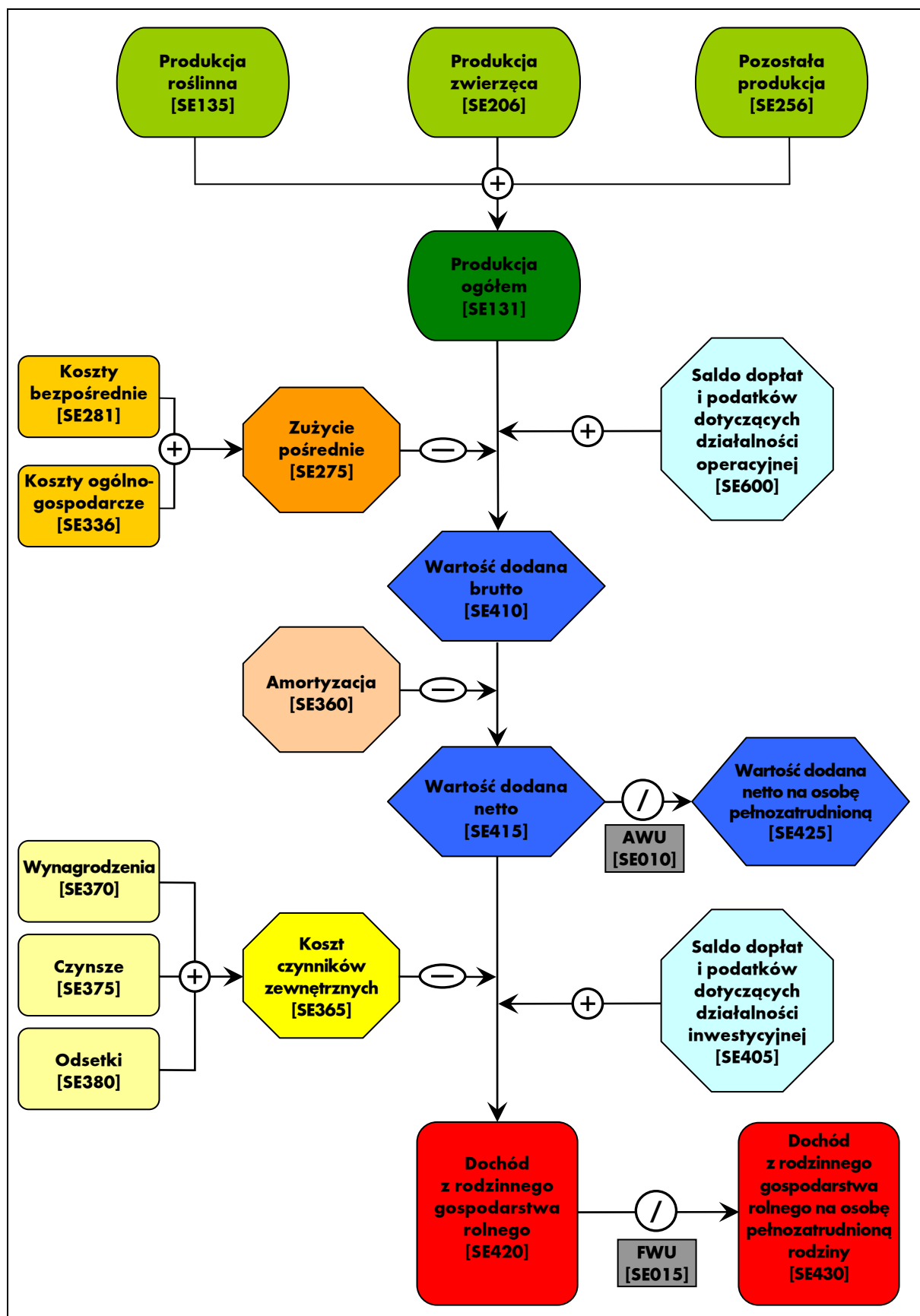
Schemat 2 - 2-4 Sposób obliczania salda dopłat i podatków dotyczących działalności inwestycyjnej

Saldo to wpływa na wielkość zrealizowanego dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dodatnia wartość tego salda wskazuje na wsparcie przez budżet działalności inwestycyjnej gospodarstwa rolnego.

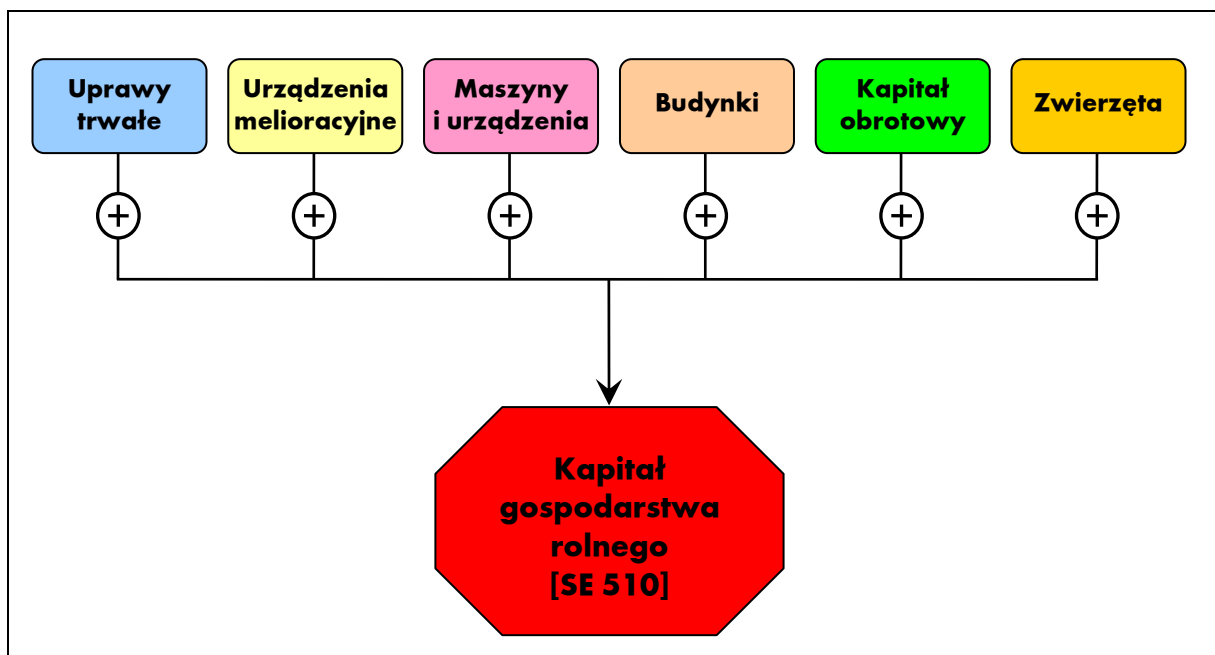

Schemat 2 - 2-5 Sposób obliczania dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego

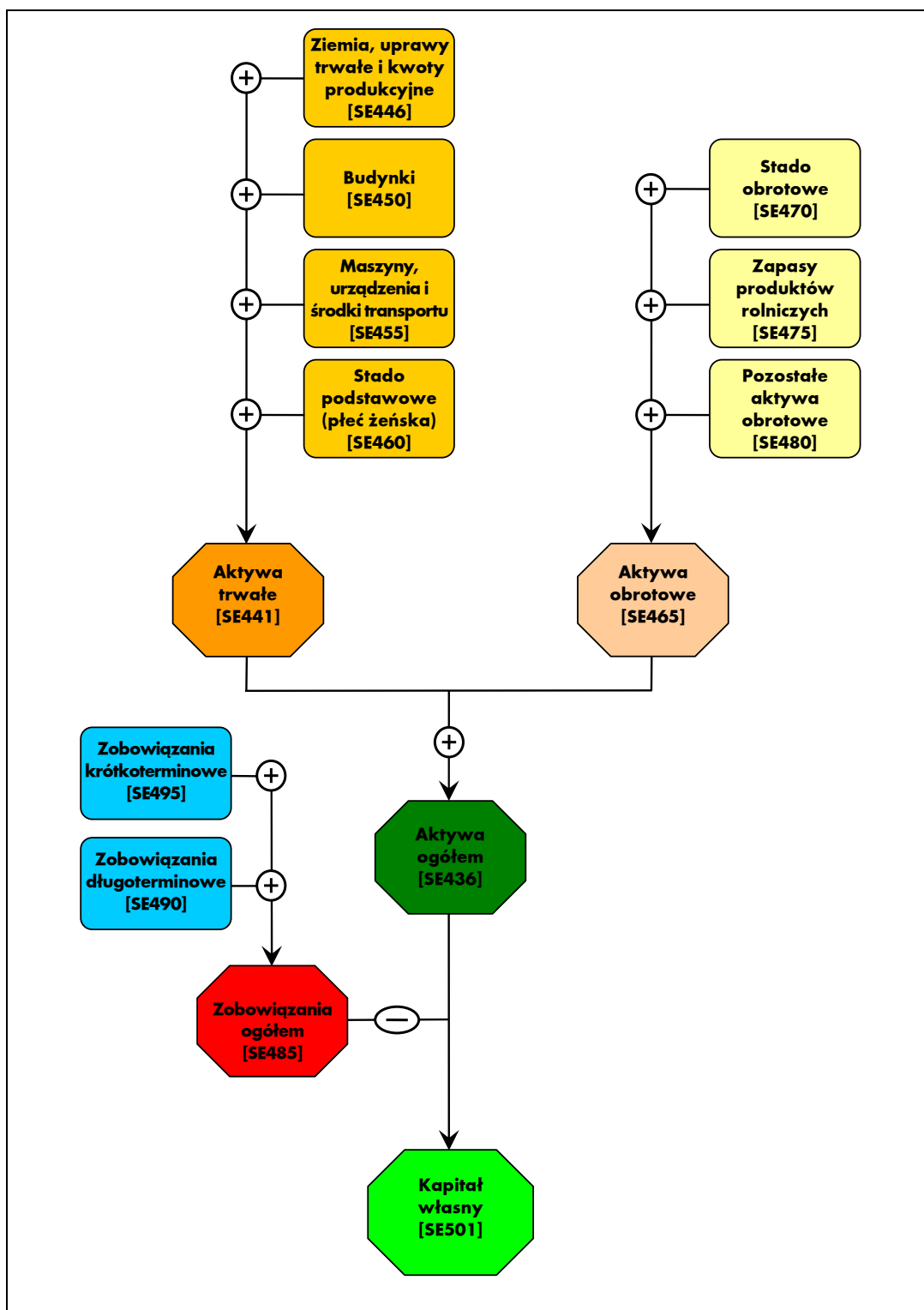
Schemat 2 - 2-5 przedstawia sposób obliczenia poszczególnych kategorii nadwyżek ekonomicznych. Pierwszą nadwyżką ekonomiczną jest wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego. Oblicza się ją poprzez odjęcie zużycia pośredniego od produkcji ogółem i dodanie salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. Dopłaty zwiększają wartość dodaną brutto, a podatki (nie były one uwzględnione w zużyciu pośrednim) powodują jej zmniejszenie. Po odjęciu amortyzacji od wartości dodanej brutto uzyskuje się wartość dodaną netto gospodarstwa rolnego. W kolejnym etapie odejmuje się od wartości dodanej netto koszt czynników zewnętrznych oraz dodaje saldo dopłat i podatku VAT dotyczących inwestycji. W ten sposób uzyskuje się podstawową nadwyżkę ekonomiczną uzyskiwaną w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, określaną pojęciem dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dochód ten stanowi opłatę za własne czynniki wytwórcze (praca, ziemia i kapitał) zaangażowane do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym.

Schemat 2 - 2-6 Sposób obliczania kapitału gospodarstwa rolnego

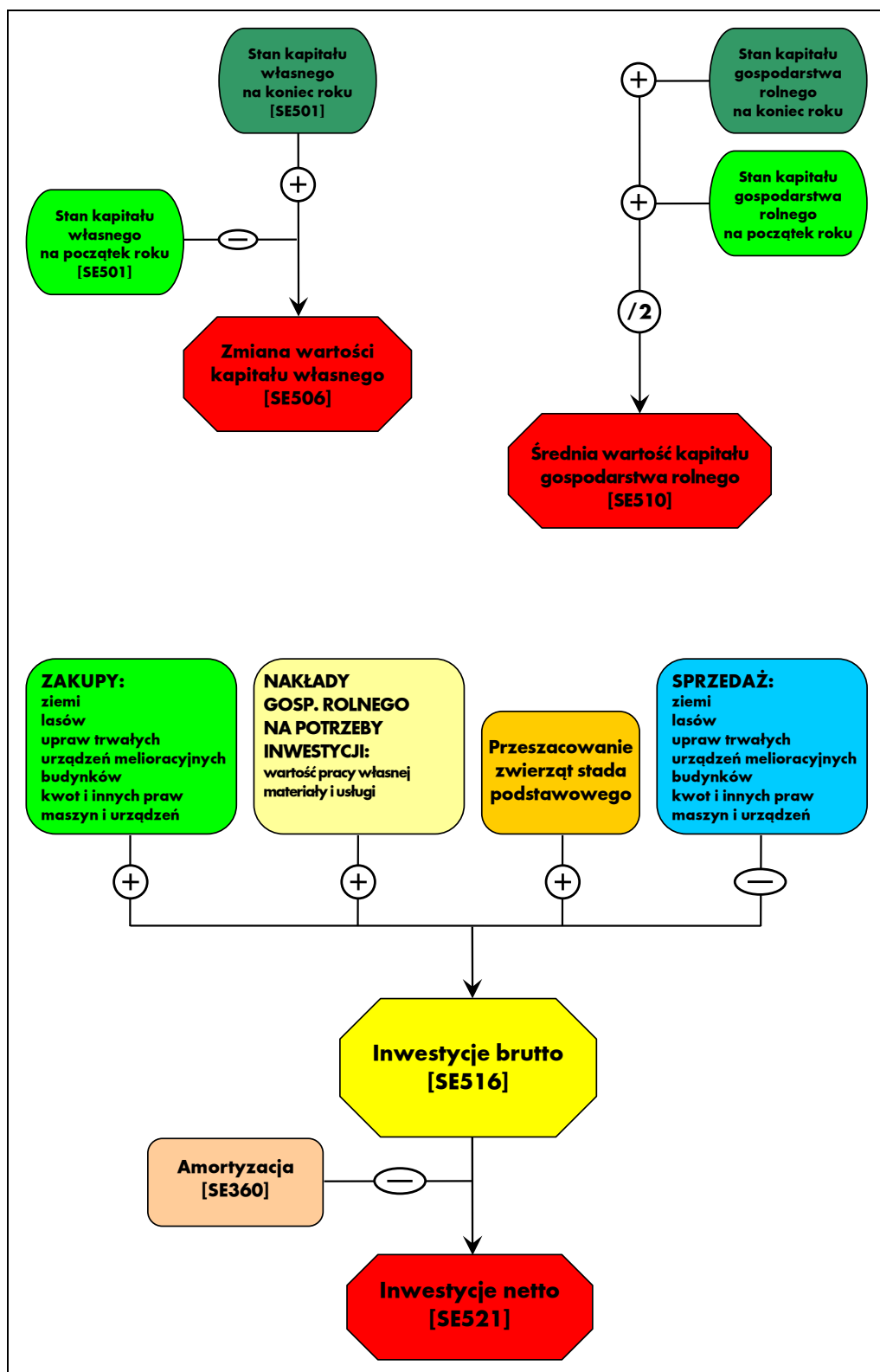
Schemat 2 - 2-6 ilustruje sposób obliczania kapitału gospodarstwa rolnego według ustaleń metodycznych FADN. Do kapitału gospodarstwa rolnego nie wlicza się wartości ziemi oraz przypisanych do niej kwot produkcyjnych i innych praw.

Schemat 2 - 2-7 Sposób prezentacji bilansu finansowego gospodarstwa rolnego

Bilans finansowy gospodarstwa rolnego prezentowany jest w formie syntetycznej. Po stronie aktywów wyróżniono dwie grupy aktywów: aktywa trwałe składające się z 4 grup i aktywa obrotowe – składające się z 3 grup. Kapitał własny obliczany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów ogółem i zobowiązań ogółem.

Schemat 2 - 2-8 Sposób obliczania wybranych wskaźników bilansowych i finansowych

Na schemacie zaprezentowany jest sposób obliczania czterech wskaźników: dwóch bilansowych - zmiany wartości kapitału własnego i średniej wartości kapitału pracującego oraz dwóch finansowych: inwestycji brutto i inwestycji netto.

3. Uwagi do Wyników Standardowych FADN

3.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce

Na podstawie danych Powszechnego Spisu Rolnego'2002 (PSR'2002) oraz Badań Użytkowania Gruntów, Powierzchni Zasiewów, Pogłowia Zwierząt Gospodarskich oraz Charakterystyki Gospodarstwa Rolnego (R-CzSR'2005) określono liczbę gospodarstw, które posiadały wielkość ekonomiczną większą, bądź równą 2 ESU (753 253 gospodarstwa)[6]. Wielkość ta jest minimalną wielkością ekonomiczną gospodarstw włączonych do pola obserwacji Polskiego FADN.

Gospodarstwa rolne zostały sklasyfikowane według zasad w pełni zharmonizowanych z przepisami UE ustalającymi tzw. Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych.

W klasyfikacji gospodarstw rolnych zostały użyte (obowiązujące od 2007 roku) parametry standardowych nadwyżek bezpośrednich SGM „2002”. Parametry te zostały obliczone w IERiGŻ-PIB przy udziale ekspertów z IUNG, SGGW oraz z innych instytucji. Obliczono zestawy parametrów SGM dla czterech wydzielonych w Polsce regionów FADN o numerach: 785, 790, 795, 800 [15].

Mapa 3-1 Podział Polski na regiony FADN

Źródło: Rozporządzenie Komisji nr 1265/2008 z 16 grudnia 2008 r. zmieniające Rozporządzenie nr 1859/82 dotyczące wyboru gospodarstw przekazujących dane do celów określania dochodów gospodarstw rolnych [4].

Algorytm do przeprowadzenia klasyfikacji gospodarstw rolnych według zasad Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych został opracowany w IERiGŻ-PIB na podstawie odpowiednich wytycznych Unii Europejskiej – Decyzja Komisji EEC/85/377 z dnia 7 czerwca 1985 r. ustanawiająca Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych (Dz. U. L 220, 17.08.1985) [2], [7].

3.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN

W zbiorze znajduje się 1 379 indywidualnych gospodarstw oraz 4 gospodarstwa z osobowością prawną. Te 1 383 gospodarstwa rolne są statystycznie reprezentatywną próbą pod względem typu rolniczego i klasy wielkości ekonomicznej oraz regionu FADN dla pola obserwacji Polskiego FADN liczącego 129 758 gospodarstw towarowych w regionie Małopolska i Pogórze.

Każde gospodarstwo rolne, prowadzące rachunkowość w ramach Polskiego FADN w 2009 roku (patrz: Tabela 3.2-2) reprezentuje pewną liczbę podobnych gospodarstw ze swojej warstwy⁹ (patrz: Tabela 3.2-1).

Tabela 3.2-1 Rozkład gospodarstw rolnych w polu obserwacji obejmujących region 800 według typu rolniczego i klas wielkości ekonomicznej

		Klasy według ES6						RAZEM
		Bardzo małe (< 4 ESU)	Małe (4 =< 8 ESU)	Średnio – małe (8 =< 16 ESU)	Średnio – duże (16 =< 40 ESU)	Duże (40 =< 100 ESU)	Bardzo duże (>= 100 ESU)	
Typy według TF8	Uprawy polowe (AB)	25 791	10 372	2 740	721	180	48	39 852
	Uprawy ogrodnicze (C)	1 566	1 868	1 560	669	170	59	5 892
	Uprawy trwałe (E)	1 931	1 364	361	126	43	12	3 837
	Krowy mleczne (F)	1 726	709	190	43	0	0	2 668
	Zwierz. żyw. w sys. wypas. (G)	5 668	1 576	596	204	49	27	8 120
	Zwierz. ziarnożerne (H)	1 554	1 768	1 185	700	160	42	5 409
	Mieszane (I)	41 664	17 275	4 123	785	110	23	63 980
RAZEM >= 2 ESU		79 900	34 932	10 755	3 248	712	211	129 758

Źródło: GUS, Departament Statystyki Rolnictwa i Środowiska (na podstawie populacji gospodarstw badanych w Powszechnym Spisie Rolnym w 2002 roku; klasyfikacja z użyciem SGM 2002; kurs wymiany 1 euro = 3,974 zł).

⁹ Procedura losowania w ramach badań reprezentacyjnych wymaga podzielenia populacji na warstwy według trzech kryteriów: typu rolniczego, wielkości ekonomicznej, regionu.

Tabela 3.2-2 Rozkład badanych¹⁰ gospodarstw rolnych według typów rolniczych i klas wielkości ekonomicznej

		Klasy według ES6						RAZEM
		Bardzo małe (< 4 ESU)	Małe (4 =< 8 ESU)	Średnio - małe (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże (16 =< 40 ESU)	Duże (40 =< 100 ESU)	Bardzo duże (>= 100 ESU)	
Typy według TF8	Uprawy polowe (AB)	75	122	114	71	17	3	402
	Uprawy ogrodnicze (C)	5	11	18	29	20	5	88
	Uprawy trwałe (E)	23	50	27	6	4	1	111
	Krowy mleczne (F)	15	39	20	2	1	0	77
	Zwierz. żyw. w sys. wypas. (G)	8	41	47	37	8	1	142
	Zwierz. ziarnożerne (H)	5	15	24	32	24	5	105
	Mieszane (I)	106	155	114	69	9	5	458
RAZEM		237	433	364	246	83	20	1 383

Do zamieszczenia wyników gospodarstw pogrupowanych według kryterium zasobów ziemi, skłoniło nas duże zainteresowanie krajowych użytkowników, przyzwyczajonych do tego rodzaju statystyki powszechnie stosowanej w Polsce (m. in. w GUS).

Tabela 3.2-3 Rozkład badanych gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych (UR)

Wyszczególnienie	Powierzchnia użytków rolnych w ha	Liczba gospodarstw w próbie
bardzo małe (AXS)	UR <= 5	168
małe (AS)	5 <UR <= 10	321
średnio - małe (AMS)	10 <UR <= 20	393
średnio - duże (AML)	20 <UR <= 30	186
duże (AL)	30 <UR <= 50	157
bardzo duże (AXL)	UR > 50	158
RAZEM		1 383

¹⁰ Dane z tych gospodarstw posłużyły do wykonania opracowania.

4. Wyniki Standardowe FADN z gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w 2009 r.

Przedstawione wyniki są reprezentatywne dla pola obserwacji FADN i są średnimi ważonymi dla określonej grupy gospodarstw rolnych.

W przypadku zmiennej: dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (SE430) zaprezentowano wyniki tylko z gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015) (patrz: Tabela 4.1-8, Tabela 4.2-8 oraz Tabela 4.3-8).

4.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Tabela 4.1-1 Populacja i próba gospodarstw według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierz.	Zwierz.	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	żyw. w sys. wypas.	ziarnożerne	
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		129 749	39 967	5 892	3 708	2 657	7 440	5 409	64 675
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		1 383	402	88	111	77	142	105	458
SYS04	Kurs wymiany jedn. monetarnej kraju członkowskiego na euro		4,3276	4,3276	4,3276	4,3276	4,3276	4,3276	4,3276	4,3276

Tabela 4.1-2 Wybrane informacje o produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy mleczne	Zwierz. żyw. w sys. wypas.	Zwierz. ziarnożerne	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale				
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	5,6	4,9	12,5	6,6	4,6	5,6	11,4	4,9
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	1,627	1,632	2,244	1,878	1,718	1,537	1,831	1,543
SE011	Czas pracy ogółem	godz	3 581	3 590	4 936	4 133	3 822	3 384	4 028	3 395
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	1,497	1,490	1,544	1,342	1,718	1,471	1,554	1,495
SE016	Czas pracy własnej	godz	3 293	3 277	3 396	2 953	3 779	3 237	3 420	3 288
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	0,130	0,142	0,700	0,536	0,000	0,066	0,277	0,049
SE021	Czas pracy najemnej	godz	288	312	1 540	1 180	42	147	609	107
SE025	Powierzchnia użytkowanych użytków rolnych	ha	10,5	12,0	2,9	6,7	12,5	13,5	10,0	10,0
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	3,2	4,0	0,4	1,1	3,3	5,7	3,2	2,9
SE035	Zboża	ha	5,79	7,07	1,02	0,51	2,54	3,28	8,03	5,97
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	1,10	2,04	0,09	0,09	0,25	0,26	0,72	0,84
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,01	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,27	0,65	0,80	0,16	0,03	0,00	0,03	0,06
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,39	0,61	0,13	5,44	0,01	0,04	0,01	0,09
SE055	Sady	ha	0,36	0,54	0,13	4,92	0,01	0,04	0,01	0,09
SE060	Gaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,04	0,07	0,00	0,52	0,00	0,00	0,00	0,00
SE071	Uprawy pastewne	ha	2,77	1,43	0,62	0,28	9,51	9,87	0,90	2,99
SE072	Odłogi	ha	0,03	0,03	0,03	0,05	0,17	0,00	0,06	0,02
SE073	Ugory	ha	0,08	0,10	0,16	0,18	0,01	0,02	0,29	0,06
SE075	Lasy	ha	0,81	0,86	0,36	0,78	1,77	0,72	0,47	0,82
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	7,4	2,8	0,2	0,2	11,2	11,6	42,3	7,8
SE085	Krowy mleczne	LU	1,87	0,77	0,04	0,08	8,92	5,96	0,23	2,19
SE090	Pozostałe bydło	LU	1,29	0,66	0,02	0,03	1,89	3,48	0,28	1,67
SE095	Owce i kozy	LU	0,13	0,03	0,01	0,02	0,24	1,08	0,04	0,11
SE100	Trzoda chlewna	LU	2,81	1,09	0,01	0,02	0,07	0,14	17,01	3,52
SE105	Drób	LU	1,12	0,13	0,00	0,00	0,00	0,07	24,64	0,10
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	41,5	43,2	34,2	35,1	40,3	36,8	47,7	39,7
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	73,6	71,0	100,0	88,2	82,1	72,7	79,9	80,7
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	1,14	0,92	0,08	0,26	1,14	1,06	0,43	1,29
SE125	Wydajność mleczna krow	kg/krowę	3 842	3 025	4 280	2 561	4 273	3 903	2 996	3 938

Tabela 4.1-3 Wartość produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy mleczne	Zwierz. żyw. w sys. wypas.	Zwierz. ziarnożerne	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale				
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE131	Produkcja ogółem	zł	65 175	56 386	152 606	85 251	47 527	40 465	319 652	43 775
SE135	Produkcja roślinna	zł	33 142	46 856	152 001	82 412	6 084	6 137	18 307	16 474
SE140	Zboża	zł	9 016	12 129	1 528	770	3 250	3 912	14 036	8 651
SE145	Rośliny białkowe	zł	433	754	0	18	26	57	347	364
SE146	Uprawy energetyczne	zł	23	47	0	0	0	0	0	17
SE150	Ziemniaki	zł	4 142	7 111	446	451	1 815	1 534	1 649	3 460
SE155	Buraki cukrowe	zł	606	1 440	64	0	134	6	344	285
SE160	Rośliny oleiste	zł	1 057	1 906	91	43	1	59	1 168	828
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	450	1 357	26	0	0	0	0	63
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	12 012	14 528	146 104	4 627	404	15	513	1 482
SE175	Owoce	zł	3 750	5 176	1 340	63 213	58	54	17	568
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE195	Uprawy pastewne	zł	375	187	48	2	374	478	145	550
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	1 278	2 220	2 353	13 286	22	23	89	205
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	30 647	8 247	321	476	38 210	32 719	299 932	25 909
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	218	-206	-216	-92	-890	54	3 732	307
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	6 610	2 060	206	175	31 558	22 181	546	8 065
SE220	Żywiec wołowy	zł	3 596	1 835	53	131	6 827	9 309	517	4 672
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	9 271	3 574	42	54	190	333	56 264	11 632
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	144	35	-4	16	106	770	74	167
SE235	Żywiec drobiowy	zł	8 519	259	0	4	0	11	199 493	244
SE240	Jaja	zł	1 823	94	0	0	0	234	40 872	154
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	20	3	0	2	82	191	0	12
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	664	386	24	94	-552	-310	2 167	963
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 386	1 283	284	2 363	3 233	1 609	1 412	1 391
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	2 089	1 805	819	664	1 746	2 719	1 794	2 429
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	8 319	5 575	655	310	9 148	9 343	15 147	10 450

Tabela 4.1-4 Koszty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy mleczne	Zwierz. żyw. w sys. wypas.	Zwierz. ziarnożerne	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale				
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE270	Koszty ogółem	zł	56 915	48 542	115 964	64 709	41 650	41 343	252 459	42 326
SE275	Zużycie pośrednie	zł	40 949	31 671	78 732	30 120	29 326	27 813	225 285	30 432
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	27 945	19 381	37 598	15 815	17 866	17 348	201 203	20 195
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	2 593	3 461	10 800	1 940	1 263	1 091	1 726	1 647
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	923	1 304	85	82	485	470	605	909
SE295	Nawozy	zł	4 507	6 316	6 755	4 322	2 127	2 252	4 918	3 517
SE300	Środki ochrony roślin	zł	2 074	3 060	3 388	6 459	537	534	1 630	1 371
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	1 406	1 433	16 411	2 700	435	483	87	205
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	4 099	2 078	191	192	11 471	10 779	772	5 135
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	3 540	1 918	175	181	8 660	8 577	647	4 493
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	12 096	2 705	25	141	43	400	182 174	7 301
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	3 775	2 040	17	58	37	332	13 980	5 100
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	1 167	327	29	62	1 991	1 809	9 894	1 016
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	2	1	0	0	0	0	0	3
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	13 004	12 290	41 134	14 305	11 460	10 466	24 083	10 237
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	3 560	3 781	4 235	4 184	3 236	3 007	6 071	3 193
SE345	Energia	zł	6 114	5 625	28 542	6 031	4 862	4 106	12 625	4 116
SE350	Usługi	zł	1 359	1 134	2 587	841	1 440	1 563	1 580	1 371
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	1 971	1 750	5 771	3 248	1 922	1 790	3 807	1 558
SE360	Amortyzacja	zł	12 443	13 594	22 142	24 876	11 428	10 675	20 401	9 714
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	3 523	3 277	15 090	9 713	896	2 854	6 773	2 180
SE370	Wynagrodzenia	zł	2 476	2 187	12 314	8 649	230	1 345	5 098	1 407
SE375	Czynsze	zł	518	689	200	256	300	1 070	367	415
SE380	Odsetki	zł	529	402	2 576	808	366	439	1 308	357

Tabela 4.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierz.	Zwierz.	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	żyw. w sys. wypas.	ziarnożerne	
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	11 667	13 631	2 887	6 457	14 853	16 893	9 217	11 025
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	401	1 109	85	107	2	0	91	98
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	3	6	0	0	0	0	0	2
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	399	1 104	85	107	2	0	91	96
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE620	Pozostałe dopłaty	zł	7 113	7 526	1 671	3 277	10 220	12 029	5 199	7 041
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	1 097	1 263	33	778	1 804	2 972	613	906
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	zł	765	661	216	406	2 824	1 576	546	740
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	2 201	1 982	1 026	1 829	1 335	3 447	1 353	2 429
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	390	509	27	174	231	359	432	369
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE630	Płatności "decoupled"	zł	3 763	4 487	1 104	2 899	4 400	4 505	3 495	3 518
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	3 763	4 487	1 104	2 899	4 400	4 505	3 495	3 518
SE640	Dodatkowe wsparcie	zł	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 4.1-6 Salda dopłat i podatków według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierz.	Zwierz.	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	żyw. w sys. wypas.	ziarnożerne	
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	10 791	12 275	1 947	6 444	13 959	16 046	14 119	9 916
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	11 667	13 631	2 887	6 457	14 853	16 893	9 217	11 025
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	-127	-458	-529	710	-398	-102	5 584	-404
SE390	Podatki	zł	749	897	410	724	496	745	682	706
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-123	-205	-143	14	535	198	-1 444	-31
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	420	425	148	1 462	827	591	610	329
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	19	30	0	0	0	36	0	16
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	562	660	291	1 448	292	429	2 054	376

Tabela 4.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierz.	Zwierz.	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	żyw. w sys. wypas.	ziarnożerne	
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE131	Produkcja ogółem	zł	65 175	56 386	152 606	85 251	47 527	40 465	319 652	43 775
SE275	Zużycie pośrednie	zł	40 949	31 671	78 732	30 120	29 326	27 813	225 285	30 432
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	10 791	12 275	1 947	6 444	13 959	16 046	14 119	9 916
SE410	Wartość dodana brutto	zł	35 017	36 990	75 821	61 575	32 160	28 698	108 485	23 258
SE360	Amortyzacja	zł	12 443	13 594	22 142	24 876	11 428	10 675	20 401	9 714
SE415	Wartość dodana netto	zł	22 575	23 396	53 679	36 699	20 732	18 022	88 084	13 544
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	3 523	3 277	15 090	9 713	896	2 854	6 773	2 180
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-123	-205	-143	14	535	198	-1 444	-31
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	18 929	19 914	38 446	27 000	20 372	15 366	79 867	11 333

Tabela 4.1-8 Dochód na osobę według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierz.	Zwierz.	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	żyw. w sys. wypas.	ziarnożerne	
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	13 874	14 337	23 920	19 543	12 068	11 726	48 106	8 776
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	12 356	13 368	24 906	20 118	11 858	10 205	51 384	7 025

Tabela 4.1-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierz.	Zwierz.	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	zyw. w sys. wypas.	ziarnożerne	
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE436	Aktywa ogółem	zł	342 662	347 134	381 141	530 926	384 596	342 170	576 451	304 379
SE441	Aktywa trwałe	zł	306 066	308 487	350 491	477 594	357 647	303 981	497 965	272 759
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	140 376	151 914	91 607	269 564	184 020	143 117	127 847	129 221
SE450	Budynki	zł	100 405	83 328	197 695	122 141	84 460	83 059	253 308	90 710
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	59 178	70 836	61 052	85 605	66 155	58 236	111 349	45 746
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	6 108	2 409	136	284	23 012	19 569	5 462	7 082
SE465	Aktywa obrotowe	zł	36 596	38 647	30 650	53 331	26 949	38 190	78 486	31 620
SE470	Stado obrotowe	zł	8 078	3 594	438	158	4 996	13 470	37 188	9 071
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	15 390	20 152	7 206	37 728	10 719	10 339	12 835	12 898
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	13 128	14 901	23 006	15 446	11 233	14 380	28 463	9 651
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	12 245	10 347	50 096	23 582	11 499	10 079	40 582	7 229
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	8 063	7 272	31 906	16 785	8 695	7 240	29 289	4 173
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	4 182	3 075	18 191	6 797	2 804	2 840	11 293	3 056
SE501	Kapitał własny	zł	330 417	336 787	331 044	507 343	373 097	332 091	535 869	297 150

Tabela 4.1-10 Wskaźniki finansowe według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierz.	Zwierz.	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	zyw. w sys. wypas.	ziarnożerne	
				(AB)	(C)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	11 505	16 924	8 170	16 669	24 728	4 293	28 069	7 066
SE510	Srednia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	208 391	202 033	297 286	341 106	201 616	199 085	443 018	178 338
SE516	Inwestycje brutto	zł	7 726	9 313	19 979	19 612	6 941	-1 819	22 627	4 831
SE521	Inwestycje netto	zł	-4 717	-4 280	-2 163	-5 265	-4 487	-12 494	2 226	-4 883
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	30 332	31 595	58 798	52 272	34 983	28 002	96 037	20 281
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	21 967	21 319	36 238	29 962	27 938	29 118	72 412	15 323

4.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej (ES6)

Tabela 4.2-1 Populacja i próba gospodarstw według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 -< 8 ESU)	(8 -< 16 ESU)	(16 -< 40 ESU)	(40 -< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		129 749	79 901	34 932	10 729	3 261	709	217
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		1 383	237	433	364	246	83	20
SYS04	Kurs wymiany jedn. monetarnej kraju członkowskiego na euro		4,3276	4,3276	4,3276	4,3276	4,3276	4,3276	4,3276

Tabela 4.2-2 Wybrane informacje o produkcji według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 -< 8 ESU)	(8 -< 16 ESU)	(16 -< 40 ESU)	(40 -< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	5,6	3,1	5,5	11,0	24,7	60,8	232,7
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	1,627	1,474	1,646	2,067	2,543	3,395	13,737
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	3 581	3 242	3 623	4 548	5 596	7 571	30 295
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	1,497	1,414	1,559	1,766	1,870	1,983	1,517
SE016	Czas pracy własnej	godz.	3 293	3 110	3 430	3 885	4 114	4 363	3 337
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	0,130	0,060	0,087	0,301	0,673	1,412	12,220
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	288	132	193	662	1 482	3 207	26 958
SE025	Powierzchnia użytkowanych użytków rolnych	ha	10,5	7,0	10,8	17,5	34,9	84,9	268,2
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	3,2	1,3	3,3	7,1	17,7	52,4	134,1
SE035	Zboża	ha	5,79	3,65	5,88	10,24	22,47	59,59	131,74
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	1,10	0,54	1,05	2,17	6,13	14,19	45,30
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,01	0,00	0,01	0,04	0,00	0,00	0,00
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,27	0,19	0,30	0,74	0,47	0,66	0,49
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,39	0,29	0,48	0,59	0,70	2,22	4,42
SE055	Sady	ha	0,36	0,26	0,44	0,57	0,56	1,90	4,15
SE060	Gaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,04	0,03	0,04	0,01	0,14	0,32	0,27
SE071	Uprawy pastewne	ha	2,77	2,20	2,99	3,61	4,97	6,79	86,19
SE072	Odłogi	ha	0,03	0,02	0,05	0,03	0,02	0,08	0,05
SE073	Ugory	ha	0,08	0,07	0,07	0,16	0,17	1,41	0,00
SE075	Lasy	ha	0,81	0,84	0,84	0,53	0,71	0,97	0,86
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	7,4	4,4	7,5	14,1	27,2	62,3	311,0
SE085	Krowy mleczne	LU	1,87	1,42	1,86	3,02	4,10	6,96	59,32
SE090	Pozostałe bydło	LU	1,29	0,87	1,53	2,26	2,73	4,33	36,76
SE095	Owce i kozy	LU	0,13	0,14	0,11	0,12	0,13	0,00	0,18
SE100	Trzoda chlewna	LU	2,81	1,18	2,78	6,08	15,73	30,79	158,78
SE105	Drób	LU	1,12	0,57	0,98	2,52	4,33	20,16	48,55
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	41,5	37,2	38,9	42,5	47,8	48,1	58,8
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	73,6	59,2	71,8	73,6	73,1	69,6	85,2
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	1,14	1,06	1,12	1,41	1,35	1,36	1,12
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/rowe	3 842	3 184	3 576	4 200	5 266	5 461	7 992

Tabela 4.2-3 Wartość produkcji według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 -< 8 ESU)	(8 -< 16 ESU)	(16 -< 40 ESU)	(40 -< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE131	Produkcja ogółem	zł	65 175	37 472	68 047	126 934	243 421	618 130	2 264 666
SE135	Produkcja roślinna	zł	33 142	18 696	30 769	69 653	151 020	390 592	990 154
SE140	Zboża	zł	9 016	4 923	8 071	16 258	43 717	133 703	381 163
SE145	Rośliny białkowe	zł	433	296	404	1 067	1 546	2 174	1 798
SE146	Uprawy energetyczne	zł	23	7	27	136	0	0	0
SE150	Ziemniaki	zł	4 142	3 140	4 382	6 775	13 983	15 859	18 501
SE155	Buraki cukrowe	zł	606	45	411	2 294	5 945	15 691	25 325
SE160	Rośliny oleiste	zł	1 057	163	501	1 565	10 074	23 223	186 981
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	450	75	669	1 966	2 360	0	1 347
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	12 012	6 045	9 913	31 043	63 425	156 842	360 072
SE175	Owoce	zł	3 750	2 775	4 518	6 496	4 444	28 868	10 911
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE195	Uprawy pastewne	zł	375	387	321	438	598	-158	0
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	1 278	840	1 552	1 615	4 928	14 390	4 056
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	30 647	17 494	35 859	55 972	89 168	223 417	1 273 150
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	218	-38	254	723	357	-725	64 314
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	6 610	4 107	5 657	11 136	20 347	37 874	549 135
SE220	Żywiec wołowy	zł	3 596	2 774	3 986	5 973	5 157	7 821	88 477
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	9 271	3 948	9 354	19 747	53 506	98 029	483 136
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	144	167	93	170	62	0	124
SE235	Żywiec drobiowy	zł	8 519	5 387	15 084	13 275	1 310	-783	8 516
SE240	Jaja	zł	1 823	754	123	5 223	9 094	79 586	137 695
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	20	9	47	11	28	0	0
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	664	347	1 513	436	-336	891	6 066
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 386	1 283	1 420	1 310	3 233	4 121	1 363
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	2 089	2 182	1 917	1 975	2 181	1 851	950
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	8 319	5 819	9 089	14 424	26 299	31 631	156 918

Tabela 4.2-4 Koszty według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 -< 8 ESU)	(8 -< 16 ESU)	(16 -< 40 ESU)	(40 -< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE270	Koszty ogółem	zł	56 915	34 833	56 512	106 309	206 062	508 718	2 092 933
SE275	Zużycie pośrednie	zł	40 949	24 435	41 735	76 467	153 787	380 557	1 433 761
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	27 945	15 884	29 113	53 620	105 729	268 779	1 055 298
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	2 593	1 465	2 265	5 226	13 318	32 392	81 901
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	923	721	992	1 595	2 063	3 129	6 541
SE295	Nawozy	zł	4 507	2 172	3 994	9 471	25 281	65 551	189 644
SE300	Środki ochrony roślin	zł	2 074	1 015	1 843	4 408	9 979	26 458	115 264
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	1 406	830	889	2 261	6 461	15 635	132 150
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	4 099	3 128	4 250	6 604	10 550	16 270	76 895
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	3 540	2 937	3 932	5 317	7 405	8 390	600
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	12 096	6 660	14 674	23 166	36 449	104 457	384 048
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	3 775	2 101	4 015	7 430	16 940	20 238	149 595
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	1 167	612	1 198	2 482	3 687	8 017	75 396
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	2	2	1	1	4	0	0
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	13 004	8 550	12 622	22 847	48 058	111 777	378 463
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	3 560	2 786	3 405	5 838	9 220	20 301	60 983
SE345	Energia	zł	6 114	3 218	5 947	12 080	30 177	74 961	218 103
SE350	Usługi	zł	1 359	1 020	1 332	1 766	3 181	7 193	63 854
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	1 971	1 526	1 937	3 164	5 480	9 322	35 524
SE360	Amortyzacja	zł	12 443	9 023	12 599	23 171	35 255	79 922	152 678
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	3 523	1 375	2 178	6 671	17 020	48 239	506 494
SE370	Wynagrodzenia	zł	2 476	962	1 456	4 560	11 004	27 358	411 462
SE375	Czynsze	zł	518	242	363	933	2 467	10 668	44 365
SE380	Odsetki	zł	529	171	359	1 178	3 549	10 213	50 667

Tabela 4.2-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 -< 8 ESU)	(8 -< 16 ESU)	(16 -< 40 ESU)	(40 -< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	11 667	8 600	11 387	17 804	35 285	72 648	328 612
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	401	52	474	1 003	5 820	2 288	0
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	3	1	3	14	0	71	0
SE612	Dopłaty za odłogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	399	51	472	989	5 820	2 218	0
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE620	Pozostałe dopłaty	zł	7 113	5 750	6 915	9 631	15 781	36 304	190 831
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	1 097	768	1 177	1 560	3 971	6 864	24 627
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	zł	765	631	886	1 124	960	2 891	3 145
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	2 201	2 605	1 994	664	175	0	469
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	390	265	320	613	1 456	5 282	14 998
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE630	Płatności "decoupled"	zł	3 763	2 534	3 679	6 557	12 228	28 774	122 784
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	3 763	2 534	3 679	6 557	12 228	28 774	122 784
SE640	Dodatkowe wsparcie	zł	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 4.2-6 Salda dopłat i podatków według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 -< 8 ESU)	(8 -< 16 ESU)	(16 -< 40 ESU)	(40 -< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	10 791	7 685	10 774	17 015	33 801	70 122	309 737
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	11 667	8 600	11 387	17 804	35 285	72 648	328 612
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	-127	-376	108	355	661	2 220	10 220
SE390	Podatki	zł	749	539	721	1 144	2 145	4 746	29 095
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-123	-64	-235	-441	101	3 255	-2 043
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	420	166	416	1 400	2 095	5 144	5 407
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	19	0	64	23	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	562	231	715	1 864	1 993	1 889	7 450

Tabela 4.2-7 Dochód na gospodarstwo rolne według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 -< 8 ESU)	(8 -< 16 ESU)	(16 -< 40 ESU)	(40 -< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE131	Produkcja ogółem	zł	65 175	37 472	68 047	126 934	243 421	618 130	2 264 666
SE275	Zużycie pośrednie	zł	40 949	24 435	41 735	76 467	153 787	380 557	1 433 761
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	10 791	7 685	10 774	17 015	33 801	70 122	309 737
SE410	Wartość dodana brutto	zł	35 017	20 723	37 087	67 483	123 435	307 695	1 140 642
SE360	Amortyzacja	zł	12 443	9 023	12 599	23 171	35 255	79 922	152 678
SE415	Wartość dodana netto	zł	22 575	11 699	24 488	44 312	88 180	227 773	987 964
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	3 523	1 375	2 178	6 671	17 020	48 239	506 494
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-123	-64	-235	-441	101	3 255	-2 043
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	18 929	10 260	22 074	37 199	71 261	182 789	479 426

Tabela 4.2-8 Dochód na osobę według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 -< 8 ESU)	(8 -< 16 ESU)	(16 -< 40 ESU)	(40 -< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	13 874	7 938	14 874	21 442	34 670	67 093	71 922
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	12 356	7 258	14 158	21 063	38 109	91 441	147 518

Tabela 4.2-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 -< 8 ESU)	(8 -< 16 ESU)	(16 -< 40 ESU)	(40 -< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE436	Aktywa ogółem	zł	342 662	249 248	348 420	593 427	1 002 830	2 440 132	4 639 586
SE441	Aktywa trwałe	zł	306 066	227 156	311 525	519 852	873 246	2 144 086	3 384 400
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	140 376	111 975	143 552	205 204	373 237	854 405	1 048 994
SE450	Budynki	zł	100 405	77 345	98 630	168 370	248 391	705 661	1 315 324
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	59 178	33 622	62 889	135 693	234 475	553 008	840 844
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	6 108	4 214	6 453	10 585	17 142	31 012	179 239
SE465	Aktywa obrotowe	zł	36 596	22 092	36 896	73 575	129 585	296 045	1 255 186
SE470	Stado obrotowe	zł	8 078	4 979	8 927	15 039	22 596	52 129	306 172
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	15 390	9 810	15 808	32 527	52 674	144 068	174 343
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	13 128	7 303	12 161	26 009	54 315	99 848	774 672
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	12 245	2 834	7 435	28 606	97 996	338 641	1 087 606
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	8 063	1 710	5 200	20 536	66 939	252 868	506 563
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	4 182	1 124	2 235	8 070	31 057	85 773	581 043
SE501	Kapitał własny	zł	330 417	246 414	340 985	564 822	904 834	2 101 491	3 551 980

Tabela 4.2-10 Wskaźniki finansowe według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(< 4 ESU)	(4 -< 8 ESU)	(8 -< 16 ESU)	(16 -< 40 ESU)	(40 -< 100 ESU)	(>= 100 ESU)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	11 505	7 280	10 610	26 153	18 583	215 189	215 356
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	208 391	143 716	212 050	392 286	627 192	1 562 974	3 622 125
SE516	Inwestycje brutto	zł	7 726	2 057	7 111	24 826	46 650	185 814	181 905
SE521	Inwestycje netto	zł	-4 717	-6 966	-5 488	1 655	11 395	105 892	29 227
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	30 332	18 254	33 897	58 579	108 240	248 776	622 604
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	21 967	15 555	24 941	34 644	66 840	101 862	342 131

4.3. Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych (UAA6)

Tabela 4.3-1 Populacja i próba gospodarstw według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<=5 ha)	(5<=10 ha)	(10<=20 ha)	(20<=30 ha)	(30<=50 ha)	(>50 ha)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		129 749	27 825	61 802	30 834	5 528	2 376	1 382
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		1 383	168	321	393	186	157	158
SYS04	Kurs wymiany jedn. monetarnej kraju członkowskiego na euro		4,3276	4,3276	4,3276	4,3276	4,3276	4,3276	4,3276

Tabela 4.3-2 Wybrane informacje o produkcji według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<=5 ha)	(5<=10 ha)	(10<=20 ha)	(20<=30 ha)	(30<=50 ha)	(>50 ha)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	5,6	4,7	3,9	5,8	11,0	16,5	57,7
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	1,627	1,613	1,530	1,646	1,985	2,052	3,665
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	3 581	3 547	3 367	3 622	4 368	4 523	8 127
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	1,497	1,401	1,449	1,591	1,762	1,840	1,806
SE016	Czas pracy własnej	godz.	3 293	3 082	3 188	3 499	3 876	4 049	3 973
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	0,130	0,212	0,081	0,055	0,223	0,211	1,859
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	288	465	179	123	492	474	4 154
SE025	Powierzchnia użytkowanych użytków rolnych	ha	10,5	3,4	7,3	13,3	23,9	37,9	130,3
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	3,2	0,3	1,4	3,7	10,6	19,9	74,2
SE035	Zboża	ha	5,79	1,48	3,81	7,62	13,97	22,00	79,81
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	1,10	0,27	0,67	1,12	3,08	3,99	23,85
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,01	0,00	0,00	0,02	0,07	0,04	0,10
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,27	0,25	0,26	0,26	0,50	0,35	0,77
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,39	0,51	0,37	0,28	0,29	0,65	1,65
SE055	Sady	ha	0,36	0,50	0,33	0,23	0,27	0,60	1,54
SE060	Gaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,04	0,01	0,04	0,04	0,01	0,05	0,11
SE071	Uprawy pastewne	ha	2,77	0,79	2,11	3,77	5,86	10,74	23,30
SE072	Odłogi	ha	0,03	0,02	0,03	0,02	0,06	0,07	0,23
SE073	Ugory	ha	0,08	0,05	0,04	0,17	0,14	0,12	0,70
SE075	Lasy	ha	0,81	0,60	0,87	0,87	0,89	0,74	1,21
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	7,4	6,0	5,1	7,9	16,7	23,8	62,8
SE085	Krowy mleczne	LU	1,87	0,77	1,58	2,24	3,35	5,34	16,47
SE090	Pozostałe bydło	LU	1,29	0,42	1,01	1,81	2,29	4,47	10,01
SE095	Owce i kozy	LU	0,13	0,02	0,11	0,02	1,09	1,15	0,34
SE100	Trzoda chlewna	LU	2,81	1,02	1,89	3,35	7,71	11,91	32,25
SE105	Drób	LU	1,12	3,69	0,40	0,10	1,93	0,41	2,46
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	41,5	35,0	37,8	38,8	43,3	45,1	50,7
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	73,6	60,0	61,7	67,7	75,5	77,3	74,6
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	1,14	1,41	1,23	1,02	1,10	1,00	1,11
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/rowe	3 842	2 828	3 224	3 695	4 504	4 747	6 863

Tabela 4.3-3 Wartość produkcji według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<=5 ha)	(5<=10 ha)	(10<=20 ha)	(20<=30 ha)	(30<=50 ha)	(>50 ha)
SE131	Produkcja ogółem	zł	65 175	95 062	39 420	51 430	108 715	158 631	586 847
SE135	Produkcja roślinna	zł	33 142	42 990	22 137	25 893	55 299	77 884	323 119
SE140	Zboża	zł	9 016	1 985	5 383	10 209	22 241	36 574	186 063
SE145	Rośliny białkowe	zł	433	12	429	509	1 444	904	2 504
SE146	Uprawy energetyczne	zł	23	0	0	43	199	125	195
SE150	Ziemniaki	zł	4 142	2 031	3 750	4 664	8 973	10 893	21 642
SE155	Buraki cukrowe	zł	606	0	93	478	3 294	3 885	22 202
SE160	Rośliny oleiste	zł	1 057	14	169	638	2 131	4 556	60 841
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	450	28	216	181	3 928	6 561	1 030
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	12 012	31 049	7 240	5 395	9 052	6 888	10 402
SE175	Owoce	zł	3 750	5 769	3 487	1 975	3 078	4 910	15 161
SE180	Owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE195	Uprawy pastewne	zł	375	34	236	833	554	1 431	709
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	1 278	2 068	1 136	968	407	1 156	2 372
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	30 647	51 549	15 934	23 924	50 601	76 676	258 663
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	218	41	29	465	-1 355	2 083	9 748
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	6 610	2 120	4 600	7 017	12 977	23 277	123 656
SE220	Żywiec wołowy	zł	3 596	1 373	3 011	5 103	5 865	9 596	21 440
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	9 271	3 389	6 488	10 825	24 944	39 983	101 994
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	144	24	168	33	641	1 191	165
SE235	Żywiec drobiowy	zł	8 519	38 623	83	360	1 565	1 654	1 275
SE240	Jaja	zł	1 823	3 894	1 450	92	4 007	336	9 225
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	20	7	1	27	178	150	51
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	664	2 118	132	466	424	488	858
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 386	523	1 349	1 613	2 816	4 071	5 064
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	2 089	1 769	2 129	2 221	2 550	2 115	1 933
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	8 319	3 134	6 890	10 721	18 279	27 130	50 875

Tabela 4.3-4 Koszty według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<=5 ha)	(5<=10 ha)	(10<=20 ha)	(20<=30 ha)	(30<=50 ha)	(>50 ha)
SE270	Koszty ogółem	zł	56 915	75 388	34 608	48 574	100 102	141 848	549 658
SE275	Zużycie pośrednie	zł	40 949	59 209	23 567	33 626	70 371	103 020	389 468
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	27 945	43 450	14 544	21 989	49 594	73 580	282 725
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	2 593	3 075	1 522	2 382	4 725	6 894	29 558
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	923	331	793	1 241	1 964	2 447	4 806
SE295	Nawozy	zł	4 507	2 528	2 638	4 169	10 291	17 660	89 670
SE300	Środki ochrony roślin	zł	2 074	1 434	1 306	1 727	4 079	6 577	41 270
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	1 406	3 391	904	611	825	1 170	4 380
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	4 099	1 349	3 220	5 622	8 728	13 866	29 524
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	3 540	1 254	3 050	5 075	7 237	10 730	10 049
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	12 096	29 797	4 389	6 566	19 114	24 474	74 420
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	3 775	1 493	2 928	4 312	9 240	14 104	36 042
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	1 167	1 876	563	911	1 833	2 937	13 871
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	2	0	3	1	0	1	31
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	13 004	15 759	9 022	11 637	20 777	29 440	106 743
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	3 560	3 206	2 741	3 751	6 711	7 819	23 113
SE345	Energia	zł	6 114	8 767	3 702	4 825	9 808	14 333	60 440
SE350	Usługi	zł	1 359	1 131	1 098	1 422	1 500	3 221	12 454
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	1 971	2 654	1 483	1 638	2 758	4 067	10 735
SE360	Amortyzacja	zł	12 443	11 817	9 317	13 309	23 865	30 357	68 974
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	3 523	4 361	1 725	1 639	5 866	8 471	91 216
SE370	Wynagrodzenia	zł	2 476	3 673	1 281	900	3 357	3 465	61 698
SE375	Czynsze	zł	518	83	285	420	1 246	2 303	15 906
SE380	Odsetki	zł	529	605	158	318	1 263	2 702	13 612

Tabela 4.3-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<=5 ha)	(5<=10 ha)	(10<=20 ha)	(20<=30 ha)	(30<=50 ha)	(>50 ha)
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	11 667	5 335	8 580	13 436	28 012	33 886	134 115
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	401	90	241	305	3 072	794	4 622
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	3	0	0	3	23	7	81
SE612	Dopłaty za odłogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	399	90	241	302	3 049	787	4 541
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE620	Pozostałe dopłaty	zł	7 113	3 801	5 521	7 996	14 848	19 254	73 467
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	1 097	297	627	1 379	4 168	4 243	14 276
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	zł	765	325	507	1 226	2 050	2 387	2 959
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	2 201	2 526	2 591	1 664	306	687	421
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	390	146	265	415	812	1 344	7 017
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE630	Płatności "decoupled"	zł	3 763	1 297	2 554	4 722	9 280	12 494	49 009
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	3 763	1 297	2 554	4 722	9 280	12 494	49 009
SE640	Dodatkowe wsparcie	zł	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 4.3-6 Salda dopłat i podatków według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<=5 ha)	(5<=10 ha)	(10<=20 ha)	(20<=30 ha)	(30<=50 ha)	(>50 ha)
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	10 791	5 511	7 615	12 218	27 027	31 815	126 179
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	11 667	5 335	8 580	13 436	28 012	33 886	134 115
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	-127	561	-372	-398	262	-153	1 471
SE390	Podatki	zł	749	386	594	821	1 247	1 919	9 407
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-123	-277	-145	57	-855	689	1 516
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	420	120	219	567	1 402	2 222	5 107
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	19	0	13	47	44	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	562	397	377	557	2 300	1 534	3 591

Tabela 4.3-7 Dochód na gospodarstwo rolne według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<=5 ha)	(5<=10 ha)	(10<=20 ha)	(20<=30 ha)	(30<=50 ha)	(>50 ha)
SE131	Produkcja ogółem	zł	65 175	95 062	39 420	51 430	108 715	158 631	586 847
SE275	Zużycie pośrednie	zł	40 949	59 209	23 567	33 626	70 371	103 020	389 468
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	10 791	5 511	7 615	12 218	27 027	31 815	126 179
SE410	Wartość dodana brutto	zł	35 017	41 363	23 468	30 022	65 371	87 426	323 557
SE360	Amortyzacja	zł	12 443	11 817	9 317	13 309	23 865	30 357	68 974
SE415	Wartość dodana netto	zł	22 575	29 546	14 151	16 713	41 506	57 068	254 583
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	3 523	4 361	1 725	1 639	5 866	8 471	91 216
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-123	-277	-145	57	-855	689	1 516
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	18 929	24 908	12 281	15 131	34 786	49 287	164 884

Tabela 4.3-8 Dochód na osobę według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio - małe	Srednio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<=5 ha)	(5<=10 ha)	(10<=20 ha)	(20<=30 ha)	(30<=50 ha)	(>50 ha)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	13 874	18 322	9 246	10 154	20 913	27 815	69 463
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	12 356	17 778	8 475	9 512	19 745	26 780	68 670

Tabela 4.3-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<=5 ha)	(5<=10 ha)	(10<=20 ha)	(20<=30 ha)	(30<=50 ha)	(>50 ha)
SE436	Aktywa ogółem	zł	342 662	263 287	276 214	365 191	619 354	906 199	2 333 266
SE441	Aktywa trwałe	zł	306 066	237 728	251 290	323 561	546 813	791 520	1 942 958
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	140 376	90 094	124 829	150 601	218 930	368 276	913 501
SE450	Budynki	zł	100 405	110 660	82 627	96 696	155 850	178 927	414 802
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	59 178	34 801	38 784	69 145	159 336	221 821	559 142
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	6 108	2 174	5 050	7 119	12 696	22 496	55 513
SE465	Aktywa obrotowe	zł	36 596	25 559	24 923	41 631	72 541	114 679	390 307
SE470	Stado obrotowe	zł	8 078	6 638	5 339	9 847	15 421	26 097	59 722
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	15 390	7 211	11 809	18 337	34 519	50 103	138 148
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	13 128	11 710	7 775	13 447	22 601	38 479	192 437
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	12 245	13 631	3 829	7 251	28 995	64 051	315 927
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	8 063	8 693	2 917	5 079	19 558	49 167	175 329
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	4 182	4 938	912	2 172	9 437	14 884	140 598
SE501	Kapitał własny	zł	330 417	249 657	272 385	357 940	590 359	842 148	2 017 338

Tabela 4.3-10 Wskaźniki finansowe według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio - małe	Średnio - duże	Duże	Bardzo duże
				(<=5 ha)	(5<=10 ha)	(10<=20 ha)	(20<=30 ha)	(30<=50 ha)	(>50 ha)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	11 505	6 722	10 357	8 468	20 009	28 759	163 206
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	208 391	184 337	157 557	219 307	402 900	530 574	1 389 984
SE516	Inwestycje brutto	zł	7 726	6 761	4 175	4 440	20 204	47 442	141 046
SE521	Inwestycje netto	zł	-4 717	-5 057	-5 142	-8 869	-3 661	17 085	72 072
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	30 332	35 076	20 549	27 481	61 079	81 403	225 048
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	21 967	26 932	15 489	22 208	38 879	48 865	92 412

Literatura

- [1] Commission Decision 78/463/EEC: of 7 April 1978 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [2] Commission Decision 85/377/EEC: of 7 June 1985 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [3] Commission Regulation (EC) No 868/2008 of 3 September 2008 on the farm return to be used for determining incomes of agricultural holdings and analyzing the business operation of such holdings.
- [4] Commission Regulation (EC) No 1265/2008 of 16 December 2008 amending Regulation (EEC) No 1859/82 concerning the selection of returning holdings for the purpose of determining incomes of agricultural holdings.
- [5] FADN. An A to Z of methodology. Office for Official Publications of the European Communities. Luxemburg 1989.
- [6] Goraj L., Osuch D., Sierański W.: Plan wyboru próby gospodarstw rolnych Polskiego FADN od roku obrachunkowego 2008. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2007.
- [7] Goraj L., Osuch D.: Algorytmy do klasyfikacji gospodarstw rolnych według metodyki Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych z zastosowaniem współczynników SGM „2004”. Ekspertyza wykonana na potrzeby GUS, maszynopis IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2007.
- [8] http://ec.europa.eu/agriculture/rica/index_en.cfm
- [9] http://circa.europa.eu/Public/irc/agri/rica/library?l=/information_documentatio/basic_definitions/definitions_variables/_EN_1.0_&a=d
- [10] http://circa.europa.eu/Public/irc/agri/rica/library?l=/information_documentatio/basic_definitions/ricc_1256_2010_finalpdf/_EN_1.0_&a=d
- [11] RI/CC 1256 r. 6. Farm Return Data Definitions. EUROPEAN COMMISSION. Brussels October 2010.
- [12] RI/CC 1296. The weighting system for the UE-FADN results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 1999.
- [13] RI/CC 882 Rev. 8.1. Definitions of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 12 April 2007.
- [14] Regulation No 79/65/EEC of the Council of 15 June 1965 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Economic Community.
- [15] Skarżyńska A., Goraj L., Ziętek I.: Metodologia SGM “2002” dla typologii gospodarstw rolnych w Polsce. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2005.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Druk i oprawa: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB